ACTIVITATS CALENDARI:

Justificació:

Al llarg de la història s'han invisibilizat, les dones i la seva aportació a la societat. La història ha estat estudiada segons la visió d'una part de la població (els homes). Tot i que les dones sempre han participat activament de la història, encara que sigui difícil trobar-ne constància.

Moltes dones han estat invisibilitzades, també dins la música, llinatges com Mozart, Mendelssohn, sempre han estat relacionats amb homes, però també n'hi ha dones amb aquests llinatges que per ser germanes o esposes d'homes famosos han estat totalment invisibilitzades. En aquest calendari volem homenatjar dones creatives, compositores, que van lluitar contra els cànons socials establerts que les relegaven a un segon pla.

També intentam que totes les nines tenguin referents femenins en tots els camps del saber, de la cultura i de la ciència. Els 365 dies de l'any tenen efemèrides d'esdeveniments sobre dones o assoliments de les lluites feministes.

Aquest calendari només és una mostra, en el dossier on es recullen la biografia de les dones del calendari s'han incorporat moltes altres dones. Al final del dossier d'activitats es recullen una sèrie de recursos per a treballar a l'aula.

Objectius:

1. Fomentar relacions d'equitat entre gèneres.

2. Visibilitzar l'aportació de les dones a la societat.

3. Utilitzar els mitjans de comunicació com a font d'informació.

4. Crear esperit crític davant les desigualtats entre homes i dones.

5. Corregir determinats aspectes de la realitat a través d'una situació lúdica.

6. Visibilitzar la genealogia dels moviments de dones amb objectius feministes.

7. Reconèixer la contribució del feminisme al desenvolupament de les societats democràtiques.

8. Visibilitzar i valorar la lluita de tantes dones en pro de la consecució dels nostres drets.

9. Completar els currículums educatius amb perspectiva de gènere i feminista.

Metodologia:

L'alumnat tendrà un paper actiu. A través de la recerca aniran descobrint noves situacions. Es fomentarà el treball en grup, el diàleg i el debat per aconseguir un aprenentatge significatiu. El paper del professorat serà orientar i guiar a l'alumnat, així com motivar-los.

GENER: DONES A LA ANTIGUITAT I A L'EDAT MITJANA

DE 0 A 3 ANYS

1. Activitat: canvi de rols.

Informam les famílies dels nins i nines amb temps suficient perquè els aconsegueixin disfresses de trobairitz i de trobadors, amb instruments concordes a l'edat de cada nin i nina. Un dia determinat fem el ball disfressats i acompanyats de música medieval (la cançó de Beatriz de Día "A chantar") i dels seus propis instruments (joguines, fabricats amb cartó...)

DE 3 A 6 ANYS

1. **Activitat: projecte les trobadores.**

Per començar el projecte realitzarem una pluja d'idees per a conèixer el que sap el nostre alumnat, també decorarem l'aula i les cadires amb banderes que contindran l'escala musical: DO, RE, MI, FA, SOL, LA, SI, DO i les cadires amb siluetes de castells.

- Taller d'Artesania: per a l'elaboració d'instruments medievals. Realitzarem la manualitat amb material reciclat: castanyetes, picarols, panderetes o tambors (amb diferents caixes, ampolles decorades amb gomets…)
- Taller de l'enginy. Amb un dau gegant (s'usaran pictogrames o paraules segons el nivell de l'alumnat) dividim la classe en dos equips i cada equip haurà de completar el seu mural gegant i posar un gomet cada vegada que endevini el vocabulari del nostre projecte. Si els torna a sortir, en el dau, una paraula ja aconseguida perd torn i li toca a l'altre equip.

2. Activitat: coneix a Beatriz de Día.

"Hola, nins i nines!

Sóc la trobadora Beatriz de Día. He estat aquesta nit visitant la vostra ciutat i voltants, recitant cançons i poemes, però me tem que he perdut el meu llaüt i el necessito per recitar els meus poemes. Serien ses senyories tan gentils i amables d'ajudar-me a trobar-ho. Els estaré gratament agraïda i després de la seva valerosa gesta els oferiré un gran banquet medieval. Molt atentament, Beatriz de Día".

Després de llegir la carta començarem amb una pluja d'idees: què és una trobadora?, què sabem de l'edat mitjana, del llaüt…?
També es pot visualitzar el vídeo sobre l'edat mitjana, per a ampliar els coneixements de l'alumnat: https://www.youtube.com/watch?v=3kQoewZgf-U&feature=share

Al finalitzar el nostre projecte escriurem una carta (amb ajuda de nines i nins) per oferir un banquet medieval en el que ensenyaran a les seves famílies tot el que han après. Aquí teniu n exemple del resultat final que exposaran davant els seus pares d'un projecte de trobadores i castells: https://www.youtube.com/watch?v=m-k00T3WRhA&feature=youtu.be

Aquí tenim algunes fitxes per a treballar els instruments musicals: de percussió, corda i vent.

-

Nombre:_____ Fecha:_____

INSTRUMENTOS MUSICALES

Colorea los instrumentos musicales percusión.

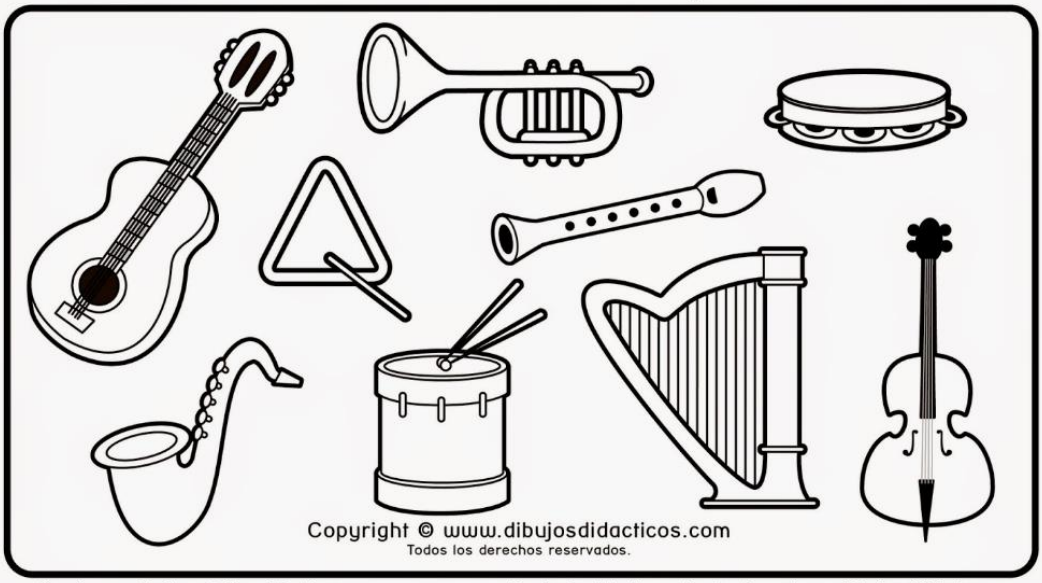

Copyright © www.dibujosdidacticos.com
Todos los derechos reservados.

Seguinos en Twitter: @dibusdidacticos Facebook: http://www.facebook.com/pages/Dibujos-Didácticos

-
-

Nombre:_____ Fecha:_____

INSTRUMENTOS MUSICALES

Une con una flecha de color según corresponda.

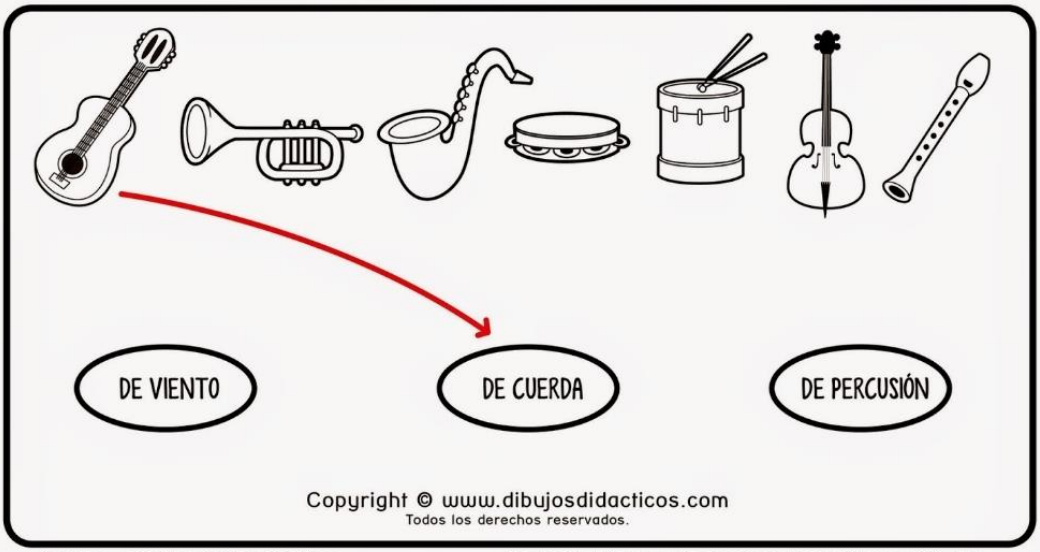

Copyright © www.dibujosdidacticos.com
Todos los derechos reservados.

Seguinos en Twitter: @dibusdidacticos Facebook: http://www.facebook.com/pages/Dibujos-Didácticos

-

-

DE 6 A 9 ANYS

1. **Activitats: recuperant la història.**

Per a presentar les activitats els ensenyarem imatges per veure que pot saber o conèixer el nostre alumnat i després els contarem alguna història sobre una de les nostres protagonistes. L'objectiu és ressaltar la labor de les trobadores i iniciar-nos en la poesia i les rimes senzilles.

2.- Joc “El dau trobador”, amb la paraula que et surt al dau fas una rima/poesia. Les paraules usades poden referir-se a les trobadores (valenta, donzella, llaüt, arpa, castell, poesia) i a la música (palmes, peus, ball, donar la volta, salta i dóna palmes a les cames). L'alumne o alumna llança el dau i amb la paraula que li ha sortit ha de pensar una rima o escriure una poesia (per a atendre la diversitat, si se'ls complica els donarem pistes) i tendran un temps per a aprendre i fer un ball amb els passos que els hagin sortit, per exemple: cada vegada que surti trobadora hauran de donar una palmada.

3.- Preparar una activitat per al Dia de la pau i amb la nostra temàtica de la música els ensenyarem un altre model de poesia: el cal·ligrama i poemes visuals.

El cal·ligrama és un poema, frase o paraula. La finalitat de la qual és formar una figura sobre el que tracta i la seva tipografia, cal·ligrafia o el text manuscrit es configura de tal manera que crea una espècie d'imatge visual. La imatge creada per les paraules expressa visualment el que la paraula o paraules diuen. En un poema, aquest manifesta el tema presentat pel text del poema.

Una vegada hagin practicat diverses rimes o poesies senzilles els ensenyarem exemples de cal·ligrames per a fomentar la seva creativitat.

4.- Activitat: Endevina l’instrument de l’Edat Mitjana (arpa, llaüt…), aquesta activitat és bassa en el joc del penjat. Una alumna o alumne sortirà a la pissarra i assenyalarà els buits del seu instrument usant una fila de guions, que representarà la paraula a endevinar, donant el nombre de lletres.

5.- Activitat: Toca la cançó: lenta, llarga o adagi. L'alumnat visitarà l'aula de música on buscaran els instruments que eren habituals a l'edat mitjana i després de localitzar-los repartirem diferents instruments de percussió i segons les indicacions de la mestra o mestre hauran de tocar lent, llarg o adagi.

Com a activitat d'ampliació podem emprar El joc de les cadires amb música medieval i en cada cadira tendran la imatge o el nom d'alguna trobadora.

DE 9 A 12 ANYS

1.- Activitat: música a la nostra època. Escoltar la cançó “Wallada la Omeya”, del grup rock Sauron y buscar informació sobre la vida i l’obra de Wallada.
https://www.youtube.com/watch?v=LvWXDy9b2oI

2.- Activitat: dividir-se en grups i buscar informació sobre Kassia i Hildegard Von Bingen.
- Situar a un mapa europeu on visqueren.
- Comparar la vida de les dues dones.
- Posar algun exemple de les seves composicions musicals.

Activitat
Llegeix el fragment del llibre: “Missió Trobairitz!” de l'escriptora Cinta Arasa, qui ens ha traduït aquest fragment en el qual Aloma, la moixeta major que fa de mentora de la protagonista Trobairitz, li explica què significa el seu nom.

-Les trobairitz són dones com Azalais i Beatriz, les nostres propietàries. Dones que escriuen poesies, que fan cantar les paraules! Hi ha trobairitz aquí, a la nostra ciutat, i a tot Occitània, i més cap al sud, en terres catalanes, i més cap a l'est i encara més enllà, cap a l'oest. Les trobairitz aquí escriuen en occità, la nostra llengua, però a les altres terres escriuen en català i en italià i potser en alguna altra llengua, jo no estic segura! Em sembla que les trobairitzs més conegudes són Almucs de Castellnou, Bieiris de Romans o María de Ventadorn. I quin més et puc dir? Ja ho saps, escoltar-les és una meravella! Heu pres nota? Bé, ara ja ho sabeu. No només porto un nom que sona molt bé, sinó que té un significat preciós. No us sembla?
1. Localitza en un mapa d'Europa les zones que es nomenen en el fragment.
2. Investiga sobre la biografia de les compositores nomenades en el fragment.
L'editorial té una guia didàctica amb material per a nines i nins i també per a professores i professors i un enllaç amb exercicis on-line (activitats digitals).
https://animallibres.cat/fitxa-llibre_cataleg/items/missio-trobairitz.html

DE 12 A 15 ANYS

1. Activitat
Dividir la classe en grups i que cada grup triï una Trobadora per a elaborar una presentació sobre la seva vida i la seva obra.

2. Activitat

Veure el fragment de la pel·lícula “Visió” (del minut 1.12,22 a l'1.15,08) sobre la vida de Hildegard Von Bingen, que tracta sobre el seu Drama Litúrgic i respondre a les següents preguntes:
https://www.youtube.com/watch?v=nhgnod5uqgu&t=96s
- Què és un drama litúrgic?
- En quin idioma està compost?
- Què és el que dibuixa amb una arada en el sòl?

DE 15 A 18 ANYS

1. Activitat

Buscar informació sobre la vida de la trobairitz medieval Beatriz de Día i elaborar una presentació.
Buscar la lletra de la cançó “A chantar...” i descobrir perquè és tan important.
Cantar i acompanyar melòdica i rítmicament dita cançó.
https://cutt.ly/sojcts

2. Activitat

Buscar l'Oda a Afrodita de Safo, dividir-la en cinc parts de les mateixes dimensions. Es fan 5 grups amb l'alumnat (depenent del número seran més nombrosos o menys), i realitzen una il·lustració de la part que els hagi tocat. Una vegada acabades es col·locaran en la paret de forma seqüenciada, com si es tractàss d'escenes de teatre.
http://ficus.pntic.mec.es/~jmas0085/*safo.htm

PERSONES ADULTES

1. Activitat

Visionat de la pel·lícula “Visió” de Margaret von Trotta, sobre la vida de Hildegard Von Bingen

Després del visionat desenvolupar un col·loqui en el qual es parli de la vida de les dones medievals, de la importància de Hildegard en la defensa dels drets de la dona i de la importància que ella li donava a la música per a la vida.
https://www.youtube.com/watch?v=nhgnod5uqgu&t=96s

2. Activitat

Buscar informació sobre l'etimologia de la paraula “Lesbiana” i sobre les relacions amoroses a l'Antiga Grècia. Aquesta informació es debatrà i compararà amb el moment actual, s'establiran torns de paraula i intercanvi d'opinions, després la/el docent, que haurà anat apuntant idees sorgides del debat, recollirà les deu més interessants.

FEBRER: MÚSIQUES RENAIXENTISTES

DE 0 A 3 ANYS

DIA DE LA MÚSICA

Objectiu: L'educadora o l'educador contribuirà a afavorir el desenvolupament del sentit musical a través de la relació establerta amb cada nin o nina en el desenvolupament de les situacions quotidianes, i que siguin capaces de descobrir, comparar, produir i identificar diferents tipus de ritmes sonors amb el seu cos i amb objectes.
Materials: catifa, caixa cartó de gran mida, instruments musicals de tela o goma espuma, instruments musicals reals, equip audiovisual, mural amb fotos de dones amb instruments musicals.

Activitat 1

* Als nins i a les nines, se'ls parla suaument de la música i això ajuda a què es tranquil·litzin.
* En el bressol i aferrant-se als seus barrots i a ritme de la música boten i donen palmades.
* Preparem el racó de la música, col·locarem un mural on hi haurà fotos de dones amb instruments musicals, li comptarem i identificarem que fan cadascuna d'elles, a més hi haurà música ambiental mentre realitzam aquesta activitat aconseguint una major relaxació.
* Proporcionant-li als nins i nines instruments de tela se li anima que explorin mitjançant la manipulació.

Activitat 2: L'Assemblea.

* A l'aula l'educadora o l'educador asseurà a les nines i als nins a la catifa en cercle, es posa en el centre la caixa d'instruments musicals i se'ls hi van passant els instruments musicals, introduint-los al seu nivell en la música, contarem històries de dones que es van dedicar a la música. Finalitzant l'activitat de manipulació dels instruments musicals, passem llavors a la sala de la televisió i posarem un vídeo de dones que toquen els mateixos instruments musicals que ells anteriorment han manipulat.

DE 3 A 6 ANYS

Activitat 1

En assemblea fem un breu repàs de les dones i grups de dones triades per al calendari. Llegirem més detingudament les biografies d'algunes d'elles (8-9), intentant fer un recorregut des de l'antiguitat fins al segle actual. A continuació, buscarem a internet sobre les seves i les identificarem amb una fotografia de la/es artista/es. Una vegada fet el recorregut posarem algunes obres a l'atzar i ells/es hauran d'identificar a quina autora/es correspon cada obra.
LAS TROBAIRITZ: https://www.youtube.com/watch?v=6bnttn7rw2E
MADDALENA CASULANA: https://www.youtube.com/watch?v=s62w5VuSSvo
MARÍA ANNA MOZART: https://www.youtube.com/watch?v=xxgJnYuOh7I
FRANCESCA CACCINI: https://www.youtube.com/watch?v=xvw66rtLpkg
ARETHA LOUISE FRANKLIN:
https://www.youtube.com/watch?v=6FOUqQt3Kg0
MARÍA CONCEPCIÓN BALBOA BUIKA:
https://www.youtube.com/watch?v=HuofoLitF0E
ANA TIJOUX: https://www.youtube.com/watch?v=S-ZGljqUqWM
ROSALÍA: https://www.youtube.com/watch?v=Rht7rBHuXW8
ROZALÉN: https://www.youtube.com/watch?v=0228mfBzZEk

Activitat 2

Les obres que hem seleccionat i escoltat ens serviran per a orientar-nos en l'espai gràcies a l'oïda. Posarem un reproductor de música (mòbil, ordinador portàtil, tablet, …) en un lloc de l'aula, taparem els ulls a un parell de nins/aes i mitjançant el so d'una de les cançons hauran de trobar d'on surt el so. Es pot fer en grups més grans o individualment.

DE 6 A 9 ANYS

ACTIVITAT PROPOSADA.

Com a activitat per a desenvolupar amb els nostres alumnes de 6 a 9 anys, proposam treballar les famílies d'instruments pròpies de la música Renaixentista i l'elaboració d'alguns d'ells amb materials reciclats.

Metodologia:

Per a això, començarem donant a conèixer els instruments agrupats en famílies (percussió, corda i vent). Ens podem ajudar de la següent imatge per a l'alumnat de primer i segon curs de primària.

I a l'alumnat de tercer curs de primària ja podem fer-li una explicació més completa prenent com a suport el següent enllaç.

https://listas.20minutos.es/lista/instrumentos-musicales-del-renacimiento-365237/

Una vegada hagin fet el resum dels diferents instruments utilitzats en la música renaixentista, passaran a construir alguns d'ells amb materials reciclats. A continuació, us deixam propostes de com dur-los a terme, materials i imatges per a facilitar el desenvolupament de l'activitat. Una vegada acabats, podem fer una mostra a nivell de centre per a donar-los a conèixer a la resta de l'alumnat, o utilitzar-los dins de l'aula per a acompanyar melodies interpretades per les dones que van destacar en aquest període.

LLAÜT:

Materials:

- Capsa de sabates.
- Gomes elàstiques.
- Tub de cartró del paper d'alumini o plàstic per embolicar.
- Pals de gelat.

Passos:

- Dibuixar un cercle a la caixa de cartró i retallar-lo.

- Amb el cercle que heu retallat farem el següent: tallar-lo per la meitat i dividir-lo en quatre parts iguals. Doblegar per aquestes divisions, quedarà un prisma. Ho enganxam a la caixa, al costat del forat.

- Tallar les gomes elàstiques.

- Fer quatre forats a la caixa a banda i banda del forat i passar les gomes. Fer un nus en els extrems perquè no se surtin dels forats.

- Fer quatre talls al prisma per a passar les gomes.

Si volem, podem fer un mànec per a la guitarra amb un tub de paper de cuina, d'alumini o plàstic i dos pals de gelat.

XILÒFON:

Materials:

- Tassons de vidre.

- Una cullera de fusta i una altra de metall.

Passos:

- Emplenar els tassons amb diferents quantitats d'aigua. Perquè sigui més atractiva l'activitat podem utilitzar colorant.

- Deixam que els/les alumnes explorin les qualitats del so, copejant els diferents tassons amb les dues culleres.

CROMORNE:

Materials:

- Un tros de mànega o tub de plàstic.
- Cinta aïllant de colors.
- Un embut.

Passos:

- Fes un tall transversal en un dels extrems de la mànega.
- Posa cola a l'embut i introdueix-lo a l'extrem que has fet el tall, cobreix-lo amb cinta per a així evitar que s'enlairi. Pots aprofitar la cinta i anar aferrant-la per tot el tub com a decoració.

- Doblega-ho donant-li un gir i aixafant-lo, i aferra'l perquè es quedi la forma de la mànega amb ajuda de més cinta.

- Finalment ja pots usar el teu instrument casolà.

DE 9 A 12 ANYS

Activitat 1: Gracia Baptista.

MATERIALS

- P.D.I (pissarra digital).
- Ordinador.
-Cartolines.

TEMPORALITZACIÓ

5 sessions.

Tasca 1: Música d'una altra època "Conditor Almae".

Visionat del vídeo a Yotube sobre "Gracia Baptista, Conditor Almae"

- Petita pluja d'idees de la música escoltada: instruments, època en la qual pensam que està feta...

Tasca 2: Línia del temps: el Renaixement.

Recerca sobre l'any de composició i que passava a Espanya a l'època. Elaboració d'una línia del temps en cartolina amb tota la informació recollida.

Tasca 3. La revista de Gracia.

Es divideix la classe en grups de 5 i cada grup s'encarregarà d'elaborar un article sobre algun detall de la seva biografia, per exemple: la infància de Gracia, com va ser la seva vida escolar i estudis, la música de Gracia, el paper de la dona en el Renaixement... S'elabora una revista conjunta amb tots els articles, la línia del temps realitzada anteriorment i la música de Gracia Baptista i es publica a la revista escolar.

Tasca 4: La vida de la dona Renaixentista.

Debat per equips sobre com vivien les dones de l'època, quins treballs realitzaven, el paper de l'home, i la poca visibilitat de les dones.

Activitat 2: Maddalena Casulana.

MATERIALS
- P. D.I (pissarra digital).
- Ordinador personal.
- Cartolines, colors, fotos, material de reciclat…

Tasca 1: DESCOBRIM A MADDALENA CASULANA

Després de dividir la classe en grups de 3-4 components es busca informació sobre la vida i obra de la compositora de forma individual a casa. Es realitza una posada en comú a cada grup, seleccionant la informació més rellevant aportada per cada membre.

Tasca 2: DECORAM LA CLASSE

Cadascun dels grups realitza un mural amb la informació que ha seleccionat. Un/a dels membres del grup presenta el seu mural, exposa la informació que ha seleccionat i defensa perquè el del seu grup ha de ser triat per a exposar-se a l'aula. Finalment, es tria un d'entre tots.

Tasca 3. SOM MÚSIQUES

Buscam a Youtube "Maddalena Casulana, madrigals" i la comparem amb la música d'una altra autora de la seva època a Espanya, Gracia Baptista: "Conditor Almae". Després d'això, fem una comparativa entre les dues autores: veus, instruments….

En grups de 4-5, triar un instrument de l'època present a l'obra d'alguna d'aquestes autores i confeccionar-ho amb material reciclat per a exposar-ho en el centre.

DE 12 A 15 ANYS:

Unitat didàctica: Les dones a la música del Renaixement.

Per a alumnes de secundària.

Introducció i justificació

És una realitat la invisibilitat de la dona als llibres d'història. Col·locades en l'esfera del privat, dins de l'estructura patriarcal, han aparegut a l'esfera pública dins del marc de l'excepcionalitat. El món ha estat dissenyat per i per als homes, per això s'ha silenciat constantment la presència de les dones en la història i en les arts. Les dones han tengut negat l'accés a l'educació, la política, i tota activitat professional de prestigi. El segle XX va començar amb la ruptura de les estructures patriarcals avançant progressivament en aquests aspectes, encara el patriarcat manté, avui dia, les xarxes de la discriminació. El món de l'art en general, i el de la música en particular ha estat de difícil accés per a les dones. La dona, associada a l'emoció, en oposició a l'home, associat a la raó, ha estat col·locada en l'art com a espectadora o aficionada, virtuosa a l'esfera privada i vetada a l'esfera pública. La dona ha estat valorada com a musa, com a diletant o, com a molt, possible docent, no obstant això, la genealogia de dona ens mostra que va haver-hi moltes d'elles que van trencar els convencionalismes del seu temps i es van fer un lloc dins de la història de la música. Amb aquesta activitat pretenc el reconeixement de la dona relacionada amb la música dins del Renaixement, època d'esplendor cultural en la qual les estructures patriarcals eren clarament dures per a les dones.

Objectius de la unitat

1. Reconèixer les dificultats de la dona com a professional de la música i estudiar grans figures femenines que van trencar amb les limitacions del seu temps.

2. Observar la producció musical des de la perspectiva de gènere.

3. Ser conscients les dificultats de les dones per a ser valorades amb rigor i serietat en la producció musical.

4. Reflexionar sobre la invisibilitat de la dona en la història en general, i en la història de la música en particular.

5. Valorar la qualitat artística de la producció musical escrita per dones en el renaixement.

6. Ajudar les/els alumnes amb vocació musical a reconèixer la discriminació cap a les dones en el món de la producció musical, com a primer pas per a desenvolupar les eines necessàries per a superar-ho.

7. Desenvolupar una capacitat crítica en fixar els conceptes vists al llarg de la proposta, abordant-los des d'una altra perspectiva.

Metodologia

La metodologia és analítica, expositiva, de debat i de treball col·laboratiu. S'exposarà la matèria de manera didàctica i amena, amb imatges i àudios, es realitzaran debats en els quals es potenciarà la consciència del constructe gènere i les seves implicacions en l'art i en la vida en general, es treballarà en grups petits, investigant sobre les dones músiques renaixentistes i després s'exposarà en públic, des d'una perspectiva crítica.

Desenvolupament de la unitat

Pretenem abastar la música del Renaixement, reconeixent les dificultats de gènere específiques que han tingut les dones. Per a això, proposarem la realització per grups petits de treball que desenvolupin la genealogia de diferents autores i les seves circumstàncies contextuals, des d'una perspectiva crítica de gènere. Aquests temes se centraran especialment en la vida i obra musical de dones músiques del Renaixement i representaran diferents aspectes dels problemes que les dones han hagut d'afrontar en el desenvolupament de la seva activitat musical. Dividirem la classe en grups mixtos de tres i cinc alumnes, i proposarem un d'aquests treballs a cada grup. Necessitarem el suport de la biblioteca del centre i de l'aula TIC per a la tasca de recerca, necessària per a la realització dels treballs. El professor/a en tot moment supervisarà la feina, orientant la recerca i proposant pàgines web i bibliografia. Després de l'elaboració dels treballs, hi haurà una presentació en PowerPoint, amb torn de preguntes i comentaris crítics. Cada presentació es tancarà amb l'audició d'una obra de cada compositora. Una vegada presentats tots els treballs, es realitzarà una posada en comú general.

1. Contextualització i autores

1. Context musical Renaixentistes.

S'analitzaran les característiques socioculturals del Renaixement i les característiques musicals, aprofundint en els instruments propis de l'època i en el desenvolupament de la polifonia com a transició del cant gregorià a la música barroca.

2. La música des de la interpretació i la música des de la composició.

L'àmbit musical interpretatiu, dins del camp domèstic tenia l'acceptació de la dona virtuosa, però la impossibilitat de major projecció. La composició, associada a la racionalitat, era negada a les dones, encara que en alguns camps, com el monàstic va poder desenvolupar-se

3.Compositores i intèrprets:

3.1 Maddalena Casulana (c.1544-1590)

Va néixer a Casole d'Elsa, compositora, intèrpret de llaüt i cantant. Va ser la primera dona a la història de la música occidental que va editar les seves obres. És autora de quatre madrigals publicats a Florència el 1566 sota el títol de *Il Desiderio*. El 1568 va publicar a Venècia un altre llibre de madrigals a quatre veus: Il Primer llibre di Madrigali. Orlando di Lasso va dirigir una de les seves obres a la cort d'Albrecht de Baviera a Munic. Isabel de Médicis va expressar sobre la seva obra: *"desitjo mostrar al món, tant com pugui en la professió musical, l'errònia vanitat que només els homes posseeixen els dons de l'art i l'intel·lecte, i que aquests dons mai són donats a les dones"* ... Va morir a Vicenza.
https://www.youtube.com/watch?v=idanlolekkihttps://www.youtube.com/watch?v=s62w5vussvohttps://www.youtube.com/watch?v=lc_fp8lktpkhttps://www.youtube.com/watch?v=8plvqyu7z7w

3.2 Francesca Caccini (1587-c.1640) Compositora, cantant, professora de música i poeta de començaments del Barroc. Filla del compositor i cantant Giulio Caccini. La germana menor, Settimia Caccini ("Flora del La") va ser també compositora. A Florència va desenvolupar gran activitat com a compositora i cantant al costat del seu pare. Va debutar en l'òpera Euridice, presentada al Palau Pitti durant les noces d'Enric IV de França amb María de Médicis el 1600. Casada amb el músic Giovanni Battista

Signorini, integrant de la Camerata Florentina. Autora de cinc òperes de les quals només ha sobreviscut La liberazione di Ruggiero, obres religioses, vocals i instrumentals, Algunes de les quals es conserven en una publicació de 1618 amb el nom de *Primo libro* delle *Musiche. L'*Il·lustre. Claudio Monteverdi es va sentir impressionat pel seu cant.

https://www.youtube.com/watch?v=ja7ugHH8DtM
https://www.youtube.com/watch?v=xvw66rtLpkg
https://www.youtube.com/watch?v=WYfM65BSodA
https://www.youtube.com/watch?v=xFdrK8iJwqI

3.3 **Vittoria Aleotti** (c.1575-1646)

Va néixer a Ferrara, compositora, organista, clavecinista i directora d'un conjunt d'instrumentistes i cantants. Va estudiar música al Convent Agustí de San Vito a Ferrara. Va compondre motets i madrigals, molts d'ells publicats per Amadino el 1593.

https://www.youtube.com/watch?v=9lGnaA8b078
https://www.youtube.com/watch?v=BzvZZq57ohg
https://www.youtube.com/watch?v=7pmZq58FW9c
https://www.youtube.com/watch?v=SnPCO-DWlDM

3.4 **Barbara Strozzi** (1619-1677)

Neix a Venècia, compositora i cantant. Va enllaçar el Renaixement amb el Barroc. Gran part del seu repertori és per a soprano solista amb acompanyament i continu. Diverses de les seves composicions van ser dedicades a Ferran II d'Àustria i a la duquessa Sophia de Brunswick i Lüneberg. Mai va actuar en públic, però va publicar vuit volums de música vocal incloent diverses cantates.

https://www.youtube.com/watch?v=eLYoTnt3cXM
https://www.youtube.com/watch?v=3iW7014VGpI
https://www.youtube.com/watch?v=FKno2yQs4Y4
https://www.youtube.com/watch?v=KQheW3W0GHo

3.5 **Lucrezia Orsina Vizzana** (1590 - 1662)

Va entrar al convent Santa Cristina de Bologna als 8 anys, on va romandre tota la seva vida. Els seus treballs van ser publicats a Componimenti Musicali de motetti concertati ale più voci (Venècia,1623). Les seves obres estan influenciades per les tendències musicals més modernes de la música italiana de l'època, especialment per Monteverdi. Les seves obres són solos o duos amb acompanyament continu.

https://www.youtube.com/watch?v=xF8dXiePyVI
https://www.youtube.com/watch?v=CLk2i6zr6kw
https://www.youtube.com/watch?v=cTmx88n_B8E
https://www.youtube.com/watch?v=ywpnNaR9P_k

3.6 **IsabellaLeonarda** (1620-1700)

Nascuda a Novara, ingressa en el Convent de les Verges de Santa Úrsula als 16 anys, va dedicar la seva vida a compondre, decidida a *"dedicar les hores de descans a la composició de les meves obres musicals, per a així no faltar a les obligacions de la regla"*. Tenia habilitat per al cant gregorià i la polifonia. Dita "la Musa di Novara", pensava que el principi de la música era Déu, considerat com la consonància perfecta, amplificada a la Santíssima Trinidad (la tríade harmònica). En algun dels seus escrits

la compositora també cita a Plató: *"Musicam docet Amor: l'Amor del que és bo i honest tempera i vigoritza les emocions, que són com les cordes de la lira del cor, i brinda a l'home harmonia amb si mateix i amb els altres...".*

https://www.youtube.com/watch?v=ODYwlpLeppI
https://www.youtube.com/watch?v=yPwArhHqBsY
https://www.youtube.com/watch?v=Wrvk2NyXx0s
https://www.youtube.com/watch?v=KKmoFtZkFOM

2. Presentacions

Les presentacions podran realitzar-se amb suport de Power Point. Hi haurà un torn de preguntes per part dels companys/es i un comentari crític del professor/a. En cada cas els/les alumnes, després d'exposar les característiques principals de la carrera musical de les compositores/intèrprets, respondran a les següents preguntes: Quines han estat les dificultats que ha tingut la compositora per la seva condició de dona en el desenvolupament de la seva professió musical? Com han actuat els prejudicis de gènere en cada cas? Com han influït aquests prejudicis en el desenvolupament de tot el potencial artístic d'aquestes dones? Segueixen aquests prejudicis actuant d'alguna manera a l'actualitat?

3. Posada en comú

Després d'acabar amb totes les presentacions s'establirà un debat sobre les dificultats específiques de la dona per a desenvolupar la seva activitat, en temps més antics i avui en dia, en el món de la música. El professor o professora aprofitarà per a extrapolar i establir paral·lelismes amb altres facetes del món de l'art i de la vida.

Temporalització justificada

Segona meitat del primer trimestre. Situats en els inicis de la història de la música, es treballen els elements i característiques culturals i musicals pròpies de l'època i s'incideix, transversalitzant en la coeducació, en els aspectes de gènere, ampliant la visió genealògica de la dona a l'art. Utilitzarem 3 sessions per al desenvolupament de la unitat. Primer dia: presentació del tema, introducció teòrica de la matèria i formació de grups, repartiment de treballs i començament dels mateixos. Segon dia: Realització de treballs amb assessorament, a l'Aula TIC i biblioteca. Tercer dia: presentació de treballs i posada en comú.

Avaluació

• Dels alumnes: els/les alumnes seran avaluats de la unitat en el context de la primera avaluació. Els treballs compten fins a un 30% de la nota i s'avaluarà la rellevància de la informació aportada, l'organització del treball, la varietat i qualitat de les fonts emprades i la seva presentació. El professor/a elaborarà un document amb els aspectes que considera més importants i el lliurarà als/a les alumnes. A l'examen d'avaluació s'inclouran fins a dues preguntes sobre la unitat.

• De l'activitat: l'últim dia de la unitat es lliurarà un qüestionari amb les següents preguntes: Coneixies alguna compositora abans de començar la unitat? Creus que per al públic general aquestes dones són prou conegudes? Creus que la seva obra està prou representada en els llibres d'història de la música? I als programes de concerts actuals? Creus que ha pogut haver-hi moltes dones que trobant-se davant dificultats semblants han quedat relegades a l'anonimat malgrat la seva habilitat musical? Quina història t'ha sorprès més? Per què? Pots comentar alguna altra circumstància a part de

la música, en la qual l'activitat de les dones no hagi estat considerada per culpa de la discriminació de gènere? A través d'aquestes preguntes es prentèn conèixer fins a quin punt ha calat en l'alumnat el missatge coeducatiu de la unitat.

Recursos

Disponibilitat d'aula amb ordinadors i de la biblioteca del centre per a extreure informació. Canó de projecció o pissarra digital, amb equip de so.

DE 15 A 18 ANYS:

Activitat 1

Reflexiona

Realitzar una reflexió personal sobre la següent frase: *"Desitjo mostrar al món, tant com pugui en aquesta professió musical,* ***l'errònia vanitat que només els homes posseeixen els dons de l'art i l'intel·lecte****, i que aquests dons mai són donats a les dones".*

Investiga

Cerca el personatge que va dir l'anterior frase, en quin context ho va fer i perquè.

Debat

Debatrem sobre les conclusions extretes de les dues activitats anteriors.

Activitat 2

Investiga

Cerca informació sobre les dones músiques del Renaixement i tria una per a posteriorment fer un roll-playing.

Debat

Amb la finalitat de reflexionar sobre l'evolució dels rols de gènere i l'evolució de la dona al llarg de la història obrim un debat a l'aula.
La classe es divideix en tres grups:
a.- Alumnat que debat des del rol de les dones músiques del Renaixement.
b.- Alumnat que debat des del seu propi rol.
c.- Alumnat que actua d'observador.
El grup d'observadors/es pren notes sobre el que més li ha cridat l'atenció del debat per a posteriorment fer una posada en comú en gran grup.

MARÇ: MÚSIQUES DEL BARROC

DE 0 A 3 ANYS

1. Escoltar la composició Romanesca de Francesca Caccini (https://www.youtube.com/watch?v=3axmule7zqe) i que els nins i nines de la classe dansin i es moguin per l'espai de la classe. Després els ensenyam una làmina amb una imatge de la compositora i els/les alumnes han de descriure-la.

2. En paper continu aferrar instruments típics del Barroc (clavecí, fagot, violí, òrgan, oboè, timbal) explicant-los-hi als nins i nines. Amb pintura de dits decorar el mural.

DE 3 A 6 ANYS

Relacionar música i emocions.

Posam als nins i nines música de les tres autores

- Barbara Strozzi: *L'Eraclito Amoroso* http://mujeresymusica.com/barbara-strozzi/
- Elisabeth Jacquet de la Guerre: https://www.youtube.com/watch?v=MzLu0ciYIOU
- Francesca Caccini: Ciaccona: https://www.youtube.com/watch?v=ja7ugHH8DtM

Escoltaran cada cançó i triaran un color amb el qual identificarien aquesta cançó i després comentaran com s'han sentit en escoltar-les. Preguntar-los si creuen que és un home o una dona qui ha compost aquestes peces de música. Mostrar-los tres lamines amb els retrats de les dones.

Dansa barroca.

Escoltar la composició Romanesca de Francesca Caccini (https://www.youtube.com/watch?v=3AXMule7zqE) i que els nins i nines de la classe dansin i es moguin dins l'aula.

Després se'ls ensenya un vídeo de com vestien i ballaven en aquesta època. I se'ls anima a practicar alguns passos.

- https://www.youtube.com/watch?v=yr4MLrX_KG0.
- https://www.youtube.com/watch?v=SisP0lotIdI

DE 6 A 9 ANYS

En petits grups, completar la fitxa següent. Per a això, hauran de cercar la informació a internet, però podran comprovar si les dades són correctes dins de la sopa de lletres.

1. A quina època o període de la història de la música pertanyen Barbara Strozzi, Elisabeth Jacquet de la Guerre i Francesca Caccini?

2. Qui és considerada la primera dona compositora d'òpera?

3. Com era anomenada afectuosament?

4. Quin era un dels instruments que tocava Francesca Caccini?

5. Barbara Strozzi va ser una de les primeres compositores del S XVI d'un tipus de composició vocal amb acompanyament instrumental, generalment en diversos moviments, que sovint involucra a un cor?

6. Quin tipus de cantant d'òpera va ser Barbara Strozzi?

7. Quin instrument tocava Elisabeth Jacquet de la Guerre?

8. En ser presentada davant Lluís XIV, aquest va quedar tan impressionat que va ser coneguda com a "petita…"

A	B	C	E	C	C	H	I	N	A
D	E	F	M	N	L	O	P	R	S
G	H	I	J	K	A	M	D	T	B
C	M	E	R	A	V	E	L	L	A
D	J	Z	S	O	E	P	E	V	C
E	C	A	C	C	I	N	I	X	D
G	L	R	M	A	P	R	F	Z	E
O	M	P	U	N	T	S	L	Y	F
P	T	A	I	T	J	T	M	M	G
R	U	I	B	A	R	R	O	C	O
T	V	J	M	T	K	V	R	P	H
S	O	P	R	A	N	O	S	T	Y

SOLUCIONS: 1. Barroc 2. Caccini 3. Cecchina 4. Arpa 5. Cantata. 6 soprano. 7. Clave. 8. meravella

EL BARROC

En oposició a les idees de proporció i equilibri del Renaixement, el Barroc porta un nou estil en el qual tot està molt recarregat i ornamentat.

L'època del Barroc es va caracteritzar pel desenvolupament d'un art que procurava causar sorpresa i meravellar al públic. Va ser l'edat d'or de la música, perquè no hi havia esdeveniment social en la qual no estigués present.

El terme barroc es va prendre de l'arquitectura, on designava "una cosa retorçada", una construcció *"pesada, elaborada, embullada".* La música del període barroc comprèn l'època cultural europea que abasta des del naixement de l'òpera al segle XVII (aproximadament el 1600) fins a la meitat del segle XVIII (aproximadament fins a la mort de Johann Sebastián Bach, el 1750).

DE 9 A 12 ANYS

Per a treballar dividim la classe en grups de tres o quatre alumnes.

1. Cada grup busca informació dels noms més rellevants de la música barroca i després comparteix amb el grup-classe les seves troballes.

2. En grup-classe es plantegen les següents qüestions:

   Quantes dones músiques heu trobat en la vostra cerca?

   Coneixes a alguna dona música de l'època barroca?

3. Cada grup busca informació d'una d'aquestes dones: Francesca Caccini, Barabara Strozzi i Elisabeth Jacquet de la Guerre. A continuació, els grups elaboren un breu esquema amb la informació i es comparteix amb el grup-classe.

Mentre els/les alumnes realitzen aquesta cerca, escoltam de fons *Lagrime Mie* de Barbara Strozzi. (https://www.youtube.com/watch?v=1z2xtmkqaAs) i *Céphale et Procris* de E. C. Jacquet de la Guerre: (https://www.youtube.com/watch?v=xsEepShZEPo).

Una vegada compartida la informació, el grup-classe debat sobre aquestes qüestions:
Quins són els assoliments d'aquestes dones?
Quin era el paper de les dones músiques al Barroc?
Quines diferències trobau entre aquesta època i la nostra quant al paper que realitzen les dones a la música?

4. L'òpera de Francesca Caccini *La liberazione di Ruggiero*.

   a) Ens dividim en grups de tres o quatre.
   b) Reproduïm La *liberazione di Ruggiero* per a inspirar-nos mentre duem a terme l'activitat (https://www.youtube.com/watch?v=WYfM65BSodA&t=1821s).
   c) Cream un còmic en el qual imaginam com Francesca va escriure aquesta òpera. Per a això podem tenir en compte la seva biografia (http://www.musicaantigua.com/asi-era-una-de-las-compositoras-mas-importantes-de-la-historia/) i l'argument de l'obra.

Argument:

Existeixen dues poderoses bruixes: la bella Alcina i la intel·ligent Melissa.

Alcina és una maga malvada que utilitza els seus encants per a mantenir captiu a l'heroi Ruggiero a la seva illa màgica. Melissa és qui prevé a Ruggiero dels perversos encants de Alcina i ho convenç perquè abandoni l'illa i continuï amb la seva noble destinació.

Ruggiero, escapa amb l'ajuda de Melissa i aquesta allibera també a multitud de dones que havien estat convertides en plantes. Alcina, en veure que això succeeix, entra en còlera, per la qual cosa recorre als seus monstres perquè la vengin.

Finalment, Alcina es transforma en un ésser monstruós abans d'escapar a lloms d'un drac quan esclata en flames la seva illa encantada.

DE 12 A 15 ANYS

1.- "LA NINA PRODIGI".
Elisabeth Jacquet de la Guerre
http://mvod.lvlt.rtve.es/resources/TE_RZMM18R/mp3/4/9/1553013949394.mp3
Escolta a partir del minut "11.19". En aquest programa de Ràdio Nacional d'Espanya narren la vida d'Elisabeth Jacquet de la Guerre, una gran compositora del barroc francès.Com hauràs escoltat algunes de les seves obres no van arribar als nostres dies. Quin creus que pot ser el motiu? Per què creus que les obres que va escriure per a Lluís XIV van perdurar en el temps?

ACTIVITAT 2.- Les tres dones estudiades en aquesta època, Francesca Caccini, Bàrbara Strozzi i Elisabeth Jacquet de la Guerre, vénen de famílies de músics. Cerca la vida de dues o tres músiques del segle XXI (de qualsevol estil) i compara la seva situació vital. Creus que l'accés a la formació musical depèn de la família de la qual provenguis? Creus que els compositors homes tenien les mateixes oportunitats?

ACTIVITAT 3.- Cerca a 8-9 compositors i compositores barroques i fes una línia espai temporal sobre ells/es. Han d'aparèixer les nostres tres compositores Francesca Caccini, Bàrbara Strozzi i Elisabeth Jacquet de la Guerre.
Cercant informació sobre elles, has de trobar a quina se li atribueix la "*Cantata*". Pots cercar alguna cantata i compartir-la amb la resta de companys/es?

DE 15 A 18 ANYS
Músiques del Barroc.

1.- A partir de les següents escoltes del contingut dels programes de ràdio "Quadern de notes" emesos el 02/09/2017 i el 30/04/2016, realitzar un qüestionari breu sobre les vides de Francesca Caccini, Bàrbara Strozzi i Elisabeth Jaquet de la Guerre.

Francesca Caccini: **http://www.rtve.es/alacarta/audios/cuaderno-de-notas/cuaderno-notas-francesca-caccini-monteverdi-florencia-02-09-17/4194980/#**
Bárbara Strozzi: **http://www.rtve.es/alacarta/audios/cuaderno-de-notas/1940-cuaderno-notas-300416-barbara-strozzi-venecia-del-s-xvii-2016-04-29t15-08-27127/3593033/#**
Elisabeth Jacquet de la Guerre: **http://www.rtve.es/alacarta/audios/cuaderno-de-notas/1935-cuaderno-notas-250415-elisabeth-jacquet-guerre-2015-04-23t15-59-24740/3105079/#**

2.- Al segle XVII era molt comuna la pràctica d'un matrimonio concertat a través d'un mecenes. Investiga el cas de Francesca Caccini.

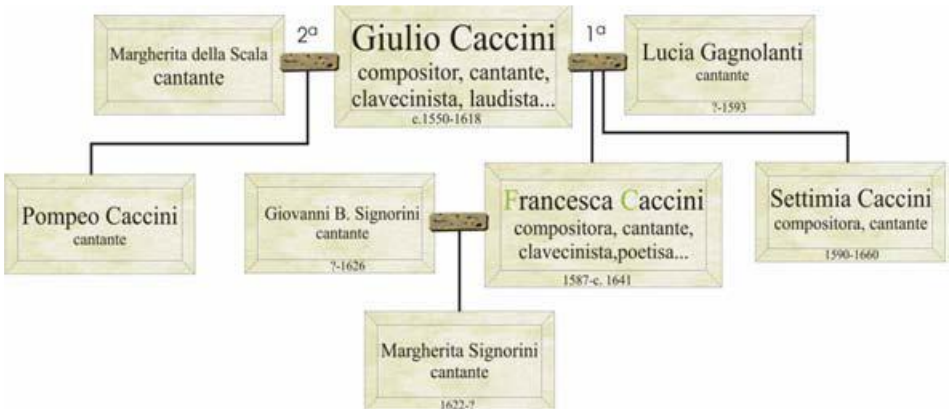

http://www.inmujer.gob.es/areasTematicas/educacion/programas/docs/CreadMusica.pdf

https://www.mujeresenlahistoria.com/2015/12/la-primera-compositora-de-operas.html

3.- Com va arribar Bàrbara Strozzi a sobresortir de tal manera en una escena cultural majorment dominada per homes si no va arribar a casar-se ni es va dedicar a la vida

religiosa? Cerca informació sobre la Venècia del segle XVII i planteja el debat sobre les dificultats que les dones trobaven en aquella època per a sobresortir a les arts.

https://www.monstrousregimentofwomen.com/2016/08/barbara-strozzi-venetian-intellectual.html
https://clasica2.com/clasica/Enciclopedia-Musical/Barbara-Strozzi-1619-1677
https://conlaa.com/reescribir-la-historia-de-la-musica-el-barroco-italiano-barbara-strozzi/
http://www.musicaantigua.com/barbara-strozzi-la-gran-dama-de-la-cantata-barroca/

4.- Comenta el següent quartet, publicat a *Diverses Pièces en prose et en vers, au sujet du Parnasse François, exécuté et élevé en bronze en l'année 1718*: "*Digne de ces rivaux une autre Terpsicore, / LA GUERRE, dont les airs enchantent tout Paris, / Sur le bronze muet semble nous dire encore :/ Aux grands Musiciens, j'ai disputé le prix 18"*. *"Digna d'aquests rivals, qual segona Terpsícore, /La Guerre, les àries de la qual encanten a París, / pareix estar dient en aquest bronze mut:/ 'A músics il·lustres els hi vaig disputar la Palma'".*

Medalla conmemorativa de Elisabeth Jacquet de la Guerre 1718

Tan important va ser a la seva època? Era comú aquest reconeixement a les dones al segle XVIII a França? Cerca informació per a confirmar la teva resposta.
https://www.bbc.co.uk/music/artists/86233265-959c-4537-a2ee-47160c734e18
https://www.recercat.cat/bitstream/handle/2072/252288/PF%20Irene%20Hern%C3%A0ndez%20Barrios.pdf?sequence=1
http://mujeresenlamusica.blogspot.com/2009/04/arias-y-lamentos-junto-al-clave-notas.html

PERSONES ADULTES
1.-
- A diferents sessions escoltar fragments de l'`0pera de *"la liberazione de Ruggiero*", de **Francesca Caccini** (1587-1641); alguna cantata de **Barbara Strozzi** (1619-1677) i algun fragment de *cantates françoises* de **Elisabeth Jacquet de la Guerre** (1665-1729).
- Explicar als/a les alumnes quin paper exercien les dones a la societat de l'època i perquè aquestes dones van arribar tan alt. Per exemple, les dones podien aprendre a cantar o a tocar instruments, però no exhibir-se davant els altres. L'esfera pública i privada estava molt diferenciada. I aquestes dones van tenir la sort de pertànyer a famílies que es dedicaven professionalment a la música i que no tenien prejudicis perquè elles tocassin en públic.
- Establir un debat sobre com influeix avui a les dones la diferenciació entre les esferes pública (societat) i privada (casa). Com es relacionen aquests dos mons per a moltes dones?
2.-

- Demanar als/a les alumnes que cerquin articles a internet sobre els estudis que mantenen que la música clàssica, actualment, és un món d'homes. Defensen que a les orquestres comencen a veure's dones instrumentistes, però no hi ha gairebé directores d'orquestra, la gran majoria dels/ de les compositors/es que assisteixen als festivals de música clàssica són homes i també els intèrprets.
- Respondre per escrit a les següents preguntes: Per què ocorre això? El món de la música és un reflex de la societat patriarcal? Què es pot fer per a garantir la igualtat d'oportunitats?
3.-
- Proposam que els/les nostres alumnes facin un estudi sobre les lletres masclistes de les cançons. Hauran de fer una classificació de les cançons on apareguin dones suplicant, homes aprofitant-se de les dones, estereotips, micromasclismes, rols de gènere, burles, violència, ...
- L'objectiu és que es prengui consciència que el que una determinada cançó està transmetent no és l'adequat i que no hem de reproduir-lo. Les/els cantants tenen molta repercussió social i poden influir en el comportament de les persones. Se'ls ha de demanar responsabilitat per a educar a través de les cançons. Ells i elles poden transformar la manera d'entendre la societat de les persones que les escolten.
- S'obrirà un debat sobre si les lletres masclistes es tenen que considerar llibertat d'expressió i creativitat dels/de les artistes.

ABRIL: MÚSIQUES AL CLASSICISME

DE 0 A 3 ANYS

Materials: Sonata nº 3 en La maJor de Marianne Von Martínez.

https://youtu.be/67LcQ8tLK3Q

Metodologia: Grup classe

- Audició. Objetiu: buscar relaxació i estimulació auditiva.

- Sentim la música en el nostre cos, donant palmes a la panxa, cuixes i cara.

DE 3 A 6 ANYS

Materials: cartolines i fotos, música https://cutt.ly/WoXfCi

Metodologia: Grup classe

Música lenta i ràpida. Desplaçar-se al ritme de la música.

Dibuixam la música amb el nostre cos:

- Sons aguts: ball de puntetes.

- Sons greus: exercicis en el terra.

Presentació protagonistes mes d'abril. Distribució de fotos i noms. Associació foto-nom.

DE 6 A 9 ANYS

Materials: Guitarra, tambor, pandereta, triangle, xilòfon, platets, flauta.

https://joutu.be/iZjLXtHscug Grabació sons

https://g.co/kgs/q4Kk6B La porta violeta

Metodologia: Grup classe

- Interpretació lliure amb instruments musicals.
- Grabació amb sons que es donen a la natura (Aigua, ocells…).
- Escoltar atentament i identificar sons.
  - Escoltar la cançó *La puerta Violeta* de Rozalén
  - Escenificació

DE 9 A12 ANYS

Dibuixant la música de Maria Teresa von Paradis.

Materials: coixí, agulles i peces de fusta de diferents grandàries.

Concert de piano KV 456 en Si bemoll major de 1784 (Sicilienne), de Maria Teresa Von Paradis.

Metodologia: Grups 3-5 persones.

Distribució i materials: L'alumnat dibuixa la música que està escoltant utilitzant per a cada tipus de so (agut, greu, amb més o menys durada, silencis…) alguna de les peces que té segons consideri. Cada grup haurà elaborat un dibuix on cada peça té un significat. Acabada l'activitat cada grup explica el seu dibuix.

Comentam la biografia de l'autora.

DE 12 A 15 ANYS

Música

Materials: Película *Nannerl, la hermana de Mozart* *https://youtube.be/EWxQx-gC4sU*

Metodologia: Visionat de la pel·lícula de la vida de la germana major de Wolfgang Amadeus Mozart.

Després del visionat s'organitza la classe en grups de 3-5 persones i es demanarà que elaborin unes conclusions que posaran en comú, per finalitzar l'activitat.

DE 15 A 18 ANYS

Com ser dona i música i no morir en el intent.

Materials: Telèfon o dispositiu amb cámara per gravar en vídeo i poder reproduir música. Concert de piano en La major de Marianne Von Martínez o Sonata núm. 3

https://youtu.be/67LcQ8tLK3Q

Paper Pinotxo de colors, llana, roba per a disfressar-se…

Metodologia: Grups de 5-7 persones. Estudiar la biografia d'autores com Marianne Von Martínez. Desenvolupament d'un guió de *performance*, petit curt o representació d'alguna escena de la vida de l'autora. Gravació. Visionar tots els vídeos a la classe i posterior debat.

PERSONES ADULTES

Materials: https://cutt.ly/BoXg0g

"Amigas"

Metodologia: Grup classe, petit grup.

– Escoltar cançons masclistes actuals i comentar-les a classe.

– Aprendre una cançó que agradi a l'alumnat, però canviant la lletra en clau feminista.

– Cercar un relat que reflecteixi les situacions de desigualtat que sofreixen les dones a la vida diària i adaptar-lo per al teatre. Cercar les músiques adequades per a cada escena

– Treballar el poema-cançó *Amigas* d'Ana Belén per a parlar de la "Sororitat"

MAIG: MÚSIQUES AL ROMANTICISME

DE 0 A 3 ANYS

Les activitats de 0 a 1 any estaran relacionades amb el descobriment de la parla per mitjà de la música:
_ El bebè interactua amb la música a través de la presència d'un objecte a la mà o el simple moviment de la mateixa mentre cantam una cançó de rutines, com per exemple, *el dit puja*: http://cantamidansam2.blogspot.com/2011/11/el-dit-puja.html

_ Utilitzar sons sorpreses que els provoqui riure alhora que s'apareix o es desapareix: Ens ocultam darrere d'un bolquer o un altre objecte i sortim de forma sorprenent dient "Tat!" o un altre so sorpresa.
Les activitats d'1 a 2 anys ja són més interactives i seran provocadores del llenguatge i del moviment: Saludar a l'inici del dia amb una cançó: "*Bon dia, nins i nines*".
_ L'educadora o educador s'asseu la criatura damunt les seves cames i anirà cantant i movent-se al ritme que marca la cançó "Al pas, al pas / Al trot, al trot / Al galop, al galop. Anirà augmentant la rapidesa tant en cantar com en moure's.
_ Amb el mateix procediment que l'anterior, canta: "*Sol solet*" Mentre es canta la cançó es realitzen parades perquè diguin el que segueix.
A les activitats a partir dels 2 anys i a vegades abans, es posa a la disposició de l'alumnat instruments de percussió; tambor, picarols, uns altres perquè els toquin i es familiaritzin amb els sons. Una vegada reconeixen els sons es juga a desplaçar-se en la direcció en què se sent un so. A associar sons amb ordres, per exemple Sona el tambor braços a dalt, si és el triangle botam i així successivament.

Joc de la cadira: Es col·loquen cadires en cercle, una menys que el número d'alumnat. Al ritme de la música ballaran al voltant de les cadires en aturar-se la música s'asseuran i qui quedi sense cadira estarà eliminat i així successivament fins que quedi una sola persona.

DE 3 A 6 ANYS

Com a premissa escoltar música de tota mena a casa com a l'escola, i des que s'està en el ventre matern.
1a Activitat. Reunit l'alumnat en l'assemblea se'ls comenta la importància que han tengut les dones a la música al llarg de la història. Se'ls pregunta si coneixen alguna dona que es dediqui a la música i anam anotant el seu nom i el de l'artista que coneixen en petits papers amb la finalitat de portar-ho a casa i investigar sobre ella amb la seva família, al llarg de la setmana. Aquest treball es presenta als seus companys i companyes. Si és possible se'ls demana convidar a l'artista a realitzar una audició, ball, cant a l'aula.
2a Activitat. Realitzar un **musicograma** (Dibuixar símbols que fan referència a diferents elements musicals de forma ordenada per a aprendre a llegir música). amb les aportacions de l'alumnat. Llegir la història en gran grup i després portar-la a l'acció. En aquest exercici utilitzarem instruments realitzats a l'aula amb materials reciclats.

NOTA: Les mateixes activitats serveixen per als tres nivells augmentant la dificultat de les activitats segons l'edat.

DE 6 A 9 ANYS

Una vegada distribuït l'alumnat en tres grups heterogenis, cada grup buscarà tota la informació que trobi d'una de les músiques de les tres que li haurem presentat i la imprimeixi: Fanny Cecilie Mendelssohn Bartholdy (a posteriori Fanny Hensel), Teresa Carreño García i Cécile Louise Stéphanie Chaminade.

1. Què significa la paraula “antisemitisme?”. Quan llegeixis la información sobre Fanny Mendelssohn t’apareixerà aquest terme.
2. Where does she from? (Join with points).

Cécile Chaminade	Caracas (Veneçuela)
Teresa Carreño	París (Francia)
Cécile Mendelssohn	Hamburgo (Alemania)

3. Quina educació va rebre Cécile Mendelssohn i en quin horari?
4. Per què creus que algunes composicions de Cécile (446) eren atribuïdes al seu germà Félix?
5. A quina edat va començar a tocar el piano, Teresa Carreño?
6. Per què se’n va anar, Teresa Carreño, de Veneçuela? Té que veure amb les raons per les que se’n va avui en dia la gent d’aquest país?
7. Cécile Chaminade, va rebre classes de piano de la seva mare. Quan es va plantejar la possibilitat d’estudiar al Conservatori, el seu pare es va negar i va rebre classes particulars a casa seva. Per què creus que el seu pare es va oposar al seu ingrés al Conservatori?

DE 9 A 12 ANYS

Una vegada distribuït l'alumnat en tres grups heterogenis, cada grup buscarà tota la informació que trobi d'una de les músiques de les tres que li haurem presentat i la imprimeixi: Fanny Cecilie Mendelssohn Bartholdy (a posteriori Fanny Hensel), Teresa Carreño García i Cécile Louise Stéphanie Chaminade.

1. Què significa la paraula “paternalista” que apareix a la informació sobre Cécile Mendelssohn?
2. A què creus que es refereixen quan diuen que les dones aprenen lectura, escriptura i “arts d’ornament”?
3. Binds with arrows.

Cécile Mendelssohn	she played the piano in White House for Abraham Lincoln
Cécile Chaminade	was Jewis and converted to Protestantism
Teresa Carreño	received the french Légion d’ Honneur for the first time a woman composer

4. Què li va ocórrer professionalment a Teresa Carreño quan va tornar a Veneçuela convidada pel seu president?
5. Qui va convidar a Cécile Chaminade a Anglaterra després de l'èxit del seu primer concert? En quin altre lloc va adquirir gran fama com a concertista?
6. Cécile Chaminade fou coneguda, sobretot, per les seves composicions per a i les que eren composicions vocals amb acompanyament de piano.
7. Les cendres de Teresa Carreño van ser portades on reposen, al Panteó Nacional, donant el seu nom al Complex Cultural de Caracas.

Com a activitat final, se'ls proposa a tots dos grups, la confecció d'un mural on es reculli la informació més important de les tres músiques, il·lustrant-lo amb les fotos que han imprès.
També, fer un llistat de músiques de la seva comunitat autònoma, especificant si són compositores, cantants de quin estil, dones solistes de folklore…

DE 12 A 15 ANYS

Activitat 1
Indagar a les biografies de Fanny C. Mendelssohn Hensel, Teresa Carreño García i Cécile L. Stephanie Chaminade. Reflexionar sobre tots aquells aspectes que trobeu a les seves vides que pel fet de ser dona varen dificultar la seva dedicació a la música.

DE 15 A 18 ANYS

Activitat 2

En grups mixtos de 4 alumnes elaborar un dossier amb dones destacades del camp musical del s.XIX.
És igual el percentatge que trobau d’homes i de dones?
Quines mesures prendríeu per a subsanar aquestes diferències?
Quines diferències trobes entre el S.XIX y el S.XXI?

PERSONES ADULTES:
Activitat

Buscar informació sobre les dones protagonistes del mes.
Varen poder desenvolupar la música a les seves ciutats d'origen? amb quines dificultats es varen trobar?

Debat sobre les dificultats que es trobaren aquestes dones. I si haguessin estat homes?

JUNY. SEGLE XX. COMPOSITORES ACTUALS QUE TRENQUEN MOTLLES.

DE 0 A 3 ANYS

L'orquestra, sentir, escoltar, tocar, conèixer.

Materials: Instruments diversos, batuta, punxons i suros.

Metodologia: Activa i participativa. Gran grup.

Activitat

Els alumnes han de tancar els ulls i escoltar aquesta orquestra

https://www.youtube.com/watch?v=BANnjzMgjqs

Posteriorment, s'asseuran en la catifa i la mestra o mestre aniran tocant els diferents instruments, passant-los al grup perquè els explorin, d'un en un. Els hi donarem tots junts i els tocaran. Es formarà un soroll molest. Els recollirem, i els parlarem de les directores i directors d'orquestra, com per exemple Giséle Ben Dor.

Tornaran a veure el vídeo, ara amb els ulls oberts.

Els donarem una foto de Giséle, hauran de picar-la i aferrar-la a una cartolina on col·locaran tots els instruments a mesura que es vagin treballant.

DE 3 A 6 ANYS

Directora per un dia.

GISÈLE BEN-DOR. - (nascuda a l'Uruguai, el 26 d'abril de 1955) directora d'orquestra)

Materials: reproductor d'àudio i vídeo, pals en forma de batuta.

Metodologia: aprenentatge per imitació.

Activitat: És millor realitzar aquesta activitat a la sala polivalent.

Els ensenyarem una foto d'una directora d'orquestra. I els hi farem les següents preguntes:

Qui creus que és?

A què es dedica?

Què necessita una persona per a ser directora d'orquestra?

Mostrarem la següent imatge:

Es repartiran els pals que tenim en forma de batuta.

L'alumnat serà directora i director d'orquestra per un dia com Giséle: https://www.youtube.com/watch?v=NDm7gHPO-oU

Primer veuran el vídeo, per a conèixer el que fa Giséle. Posteriorment, imitaran els moviments de Giséle, a la meitat de la projecció, s'aturarà el vídeo i només es deixarà l'àudio per a què l'alumnat s'expressi lliurement.

Després dibuixaran les diferents músiques i músics de l'orquestra, es retallaran, amb una solapa sota. Es doblegaran per la solapa perquè es posin dempeus i s'aferraran a un cartró, disposant tots els instruments i les músiques i músics.

En gran, a la part posterior, escriurem el nom de la directora Giséle Ben-Dor.

DE 6 A 9 ANYS

Volar a planetes llunyans.

PINEDA TOPRAK (nascuda a Istanbul, però que va estudiar als EUA) ha treballat a la banda sonora del famós joc *Fortnite* i la compositora de la BSO de *Capitana Marvel*.

Materials: reproductor d'àudio i vídeo, paper d'embalar de diferents colors, diferents materials de pintura: retoladors, ceres, pintura de dits...

Metodologia: cooperativa en gran grup.

Activitat:

Es distribuirà paper d'embalar de diferents colors a una gran taula, disposada a una cantonada de la classe.

Les i els alumnes han de tombar-se en terra, amb els ulls tancats i escoltar la banda sonora de la pel·lícula *Capitana Marvel*.

https://www.youtube.com/watch?v=nHHuD8OnOjE

Mentre escolten la banda sonora, després de cinc minuts, s'aixecaran i aniran a la taula. Hauran d'expressar el que els transmet aquesta música. Aquesta va passant per diferents cançons i han de deixar fluir la imaginació.

Posteriorment els explicarem quina banda sonora és i parlarem de PINAR TOPRAK.

Han de dibuixar la compositora, aferrar els retrats sobre els cartells que hagin fet. Escriuran el seu nom en gran i tota la informació que hagin trobat d'ella, en frases curtes, per aferrar-les al cartell.

DE 9 A 12 ANYS

Rapeam una geni.

Materials: projector i ordinador amb connexió a internet.

Metodologia: Activa, participativa. Gran grup**.**

Activitat:

Rosa García Ascot va ser admirada per molts intel·lectuals de la seva època. Entre d'ells, Federico García Lorca qui li va dedicar un poema. Utilitzarem aquest poema com a text per a compondre un rap. Pots triar com a base musical qualsevol base de rap que t'agradi de distribució lliure que hi ha en youtube.

Poema: http://poesiadelorca.eu/poemassueltos1/Enelcumplea%C3%B1osdeR.G/

Música: https://www.youtube.com/watch?v=2Y2M-8JG_qY

DE 12 A 15 ANYS

Invisibilitzada.

Materials: no es precisen

Metodologia: Activa, participativa. Petits grups de tres o quatre persones.

Presentarem breument a l'autora en l'assemblea de la classe mentre una de les seves composicions. Per grups investigaran sobre la importància de la vida i l'obra de Rosa García Ascot. Posada en comú a la classe.

Posteriorment, han de reflexionar en un text de 150 paraules sobre per què la societat masclista empeny a algunes dones a l'oblit mentre encastella els seus marits.

Anys després, una pianista recull en un disc l'obra de Rosa García Ascot: **http://www.rtve.es/alacarta/videos/telediario/cien-anos-despues-pianista-recoge-disco-obra-rosa-garcia-ascot/3514952/**

Les compositores espanyoles: Rosa García Ascot**:** **https://mujeryguitarra.wordpress.com/introduccion/las-compositoras-espanolas-de-obras-con-guitarra/rosita-garcia-ascot/**

Rosa García Ascot va tenir un home que no va impedir la seva carrera: **https://periodistas-es.com/eva-moreda-rosa-garcia-ascot-tuvo-un-marido-que-no-cerceno-su-carrera-113270**

Una compositora? Deixam pensar...**:**

https://www.beckmesser.com/trabajos-discograficos-reivindican-compositoras/

Música electrònica i sintetitzadors: Wendy Carlos.

Materials: no es precisen.

Metodologia: Activa, participativa. Petits grups de tres o quatre persones.

Proposarem a l'alumnat investigar sobre la vida i les obres musicals d'aquesta autora del segle XX.

La recerca haurà d'incloure la música electrònica, la importància dels sintetitzadors a la música i sobre què és la transsexualitat.

Hauran de reflexionar sobre el fet que l'obra més famosa de la seva autora, estigués tres anys en el Número 1 de les llistes de vendes i obtingués tres premis Grammy, però fos censurada i silenciada per la crítica. https://es.wikipedia.org/wiki/Wendy_Carlos

https://viciousmagazine.com/trans-encumbro-a-la-musica-electronica-wendy-carlos/

Posada en comú de la recerca i realització d'un petit vídeo, una presentació en ordinador o murals

de cartolines per a col·locar en els passadissos del centre.

Dones directores d'orquestra: GISÈLE BEN-DOR.

Materials: no es precisen

Metodologia: Activa, participativa. Petits grups de tres o quatre persones.

Presentarem la nostra artista a la classe mentre escoltam alguna de les seves composicions.

Investigaran per grups noms de directores d'orquestra assenyalant algun fet important de la seva carrera. Durant tot el mes, cada dia de classe, pujarem a les Xarxes Socials (Twitter, Facebook, Instagram) la foto d'una directora d'orquestra i algun esdeveniment incloent, auditori i data del concert. També es farà referència a una frase de contingut feminista dita per la directora.

Es tracta d'omplir les xarxes amb imatges de dones directores perquè el que no es veu, del que no es parla, no existeix. Farem veure a l'alumnat que quants més referents de dones coneguem més normalitzarem aquesta situació de desigualtat.

DE 15 A 18 ANYS

Debat: Vídeojocs i Masclisme.

Materials: projector, ordinador amb conexió a internet.

Metodologia: Activa i participativa. Gran grup.

Mentre la música de **Pinar Tropak (***Fortnite, Capitana Marvel*, etc.), sona a l'aula presentarem breument aquesta autora (dossier) i iniciarem el debat:

Moltes persones diuen que hi ha masclisme als videojocs. Tu què opines?

Per grups, en els quals posteriorment hauran de debatre, hauran d'investigar i recopilar arguments, opinions (entrevistes, Twitter, Instagram, Facebook), gràfics... que donin suport a les tesis de la seva recerca.

Hauran de tractar aquests temes:

- Reproducció d'estereotips.

- Hipersexualització de les protagonistes.

- Masclisme en el joc.

- Les nines no saben jugar al Fortnite com els nins.

- Masclisme a la comunitat.

- Insults de jugadors a jugadores – odi masclista.

- Elecció aleatòria de personatges

Pujar, a Instagram i Facebook, fotos i reflexions sobre les conclusions del debat.

Debat dirigit

Consisteix en un intercanvi informal d'idees i informació sobre un tema, realitzat per un grup amb la conducció del professorat.

Si bé s'assembla a una classe a la que es faci participar l'alumnat a partir de preguntes, es caracteritza per:

• El tema triat per al debat ha de ser qüestionable i donar lloc a diferents enfocaments o interpretacions.

• La persona directora del debat (professor/a) ha de fer un pla de preguntes que portarà escrites.

• L'alumnat coneix el tema amb antelació com per a informar-se per si mateixos/es i poder intervenir a la discussió amb coneixements.

• El nombre de participants no sol passar les 20 persones.

Desenvolupament

1. Breu introducció per a enquadrar el tema de la persona directora del debat.

2. Formula la primera pregunta i convida a participar. En el cas que ningú parli, es pot estimular les respostes anticipant algunes respostes possibles:

“Alguns opinen que...”, “Algú podria dir...”

3. La persona directora no pot exercir pressions. L'important no és obtenir la resposta esperada sinó l'elaboració mental i les respostes pròpies del grup, que serviran per a conduir els raonaments cap els objectius cercats.

4. La persona directora no ha d'entrar en el debat; la seva funció és la de conduir, guiar, estimular. Podrá suggerir, aportar elements d'informació, aclarir confusions i contradiccions, però sense comprometre's en els punts de vista.

5. Abans d'acabar el debat ha d'arribar-se a una conclusió o a un cert acord sobre el discutit. No pot tallar-se el debat sense abans resumir les argumentacions i extreure el positiu de les diverses aportacions.

Suggeriments

El debat pot aconseguir bons resultats en sessions de 45 a 60 minuts.

És convenient evitar les preguntes que es contesten amb un sí o un no, perquè amb elles no es pot debatre. No es busquen respostes fixes sinó relacions i interpretacions.

Aplicació a l'aula

El debat dirigit és de fàcil aplicació a l'aula. Es presta per a l'aprenentatge de continguts generals o seguint un programa d'estudi.

Aquesta tècnica porta més temps que l'estudi de lliçons habitual. A canvi, estimula el pensament crític, l'anàlisi, el treball col·lectiu, la comprensió i la tolerància.

Articles per a preparar el debat:

Està arruïnant el sexisme el joc que torna boig a mig planeta?

https://smoda.elpais.com/moda/actualidad/fortnite-sexismo-battle-royale-videojuegos/

Vídeojocs i sexisme

http://www.mujeresenred.net/spip.php?article468

Vídeojocs sexistes Què aprenen els/les nostres fills/es?

http://www.generandoigualdad.com/videojuegos-sexistas-que-aprenden-nuestros-hijs/

Sexisme digital, el calvari de les gamers

https://www.elmundo.es/yodona/lifestyle/2017/07/31/59785442ca474198218b4667.html

Les dones gamers ho tenen clar: «Els videojocs no tenen gènere» https://www.gaymer.es/es/2019/01/las-mujeres-gamers-lo-tienen-claro-los-videojuegos-no-tienen-genero/

PERSONES ADULTES

Debat

Llegiran, reflexionaran i debatran sobre aquest fragment de les memòries de Rosa Garcia Ascot.

Com a punt de partida i tenint en compte el temps que va viure, plantejarem la següent pregunta: Per què aquesta infravaloració de la seva capacitat compositiva?

"En casar-me, durant una petita temporada, vaig deixar la composició. Cercava les disculpes fàcils per a justificar-ho: Tenc menys temps, estic casada… Quina ximpleria! No vaig deixar de compondre perquè a Jesús no li agradava el meu abandó. – "Tu segueix, no siguis així"- em deia. Jo, no obstant això, m'encongia bastant en sentir les coses d'ell, perquè em deia: Aquest home sap i és un compositor de debò i jo sóc una nana. És veritat. Però no tenia gelosia d'ell, sinó que ho veia com el que era, com un gegant al meu costat, però que no em feia ombra perquè era un gegant que em protegia i empenyia."

JULIOL: SEGLE XX. GOSPEL BLUES -JAZZ- FUNKY. AQUELLES DONES NEGRES QUE TRENCAREN LES REGLES I LA SEVA INFLUÈNCIA.

DE 0 A 3 ANYS

1. A MOURE L'ESQUELET.

A l'inici de la unitat presentarem una cançó escrita amb pictogrames que cantarem tots els dies a l'assemblea, que aprendrem i posteriorment anirem representant amb gestos i moviments, amb la intenció de passar una bona estona i treballar la psicomotricitat, el llenguatge musical, l'expressió corporal i la memòria. La cançó és Bon dia! de Dàmaris Gelabert: https://www.youtube.com/watch?v=BF7w-xJUlwM.

També està disponible en llengua de signes: https://www.youtube.com/watch?v=9EHW5tnH6RA

2. 3, 2, 1… A BALLAR!

Sabem de la importància de fer exercici, a més el ball és una manera d'expressió de com ens sentim, si estam tristes o alegres, el moviment del nostre cos ho visibilitza. Per això, mourem les diferents parts del nostre cos lliurement, mentre ballam a ritme de soul, jazz o blues, amb les cançons de les protagonistes del nostre mes.

Aretha Franklin:

Think (Soul): https://www.youtube.com/watch?v=hsL9UL9qbv8

Concha Buika:

Mi niña Lola (Jazz fusió): https://www.youtube.com/watch?v=Gu9Qm4Uvibc

Rosetta Tharpe:

Up Above My Head (Gospel i rock): https://www.youtube.com/watch?v=JeaBNAXfHfQ
Sheila Blanco:
Puro Gershwin (Bogui jazz): https://www.youtube.com/watch?v=yNnALYULA5c

Para completar la actividad se les pueden dar instrumentos como maracas, triángulos, etc., para que los toquen al compás de la música.

DE 3 A 6 ANYS

1. **A MOURE L'ESQUELET.**

A l'inici de la unitat presentarem una cançó escrita amb pictogrames que cantarem tots els dies a l'assemblea, que aprendrem i posteriorment anirem representant amb gestos i moviments, amb la intenció de passar una bona estona i treballar la psicomotricitat, el llenguatge musical, l'expressió corporal i la memòria. La cançó és *Els dies de la setmana* de Dàmaris Gelabert: https://www.youtube.com/watch?v=4atoVE3t-yo.
També està disponible en llengua de signes: https://www.youtube.com/watch?v=ScBcFZ5pGpA

2. 3, 2, 1… A BALLAR!

Sabem de la importància de fer exercici, a més el ball és una manera d'expressió de com ens sentim, si estam tristes o alegres, el moviment del nostre cos ho visibilitza. Per això, mourem les diferents parts del nostre cos lliurement, mentre ballam a ritme de soul, jazz o blues, amb les cançons de les protagonistes del nostre mes.
Aretha Franklin:
Say a little prayer (Jazz i Bossa nova):
https://www.youtube.com/watch?v=KtBbyglq37E
Concha Buika:
Soledad (Jazz fusió): https://www.youtube.com/watch?v=4znjYmbTN20
Rosetta Tharpe:
That's all (Blues): https://www.youtube.com/watch?v=l9bX5mzdihs
Sheila Blanco:
Puro Gershwin (Bogui jazz): https://www.youtube.com/watch?v=yNnALYULA5c
Després del ball, en assemblea, que contestin les següents preguntes:

- Què els ha semblat la cançó, trista o alegre? Per què?
- Els ha agradat? Per quin motiu?
- S'atreveixen a cantar? Que cadascun/a digui una frase i la vagin enllaçant. Mentre els altres poden acompanyar-los fent palmes o percussió amb les mans o diferents parts del cos.

3- INSTRUMENTS MUSICALS

Aquesta activitat consta de 2 parts: una pràctica i una altra reflexiva.

- 1a part: Dibuixar i acolorir un instrument musical en cartolines i retallar-los (es poden repetir). Poden servir de mostra els instruments musicals que apareixen al següent enllaç:https://www.pictosonidos.com/categoria/los-instrumentos-musicales/9

(Guitarra espanyola, Guitarra elèctrica, Violí, Flauta, Piano, Bateria, Trompeta, Pandereta, Tambor, Saxofon, Maraques, Arpa, Harmònica, etc.)

- Fer 3 llistes on l'alumnat enganxaran quins instruments creuen que són més adequats per a homes /per a dones / per a tots dos.
- 2° part: Reflexions

o Demanar si els agrada la música i per què. Hi ha diferències entre les preferències de nins/nines?

o Quins requisits o habilitats creuen que han de tenir per a tocar un instrument (habilitat manual, habilitat creativa, sensibilitat per la música, etc.)? Hi ha o pot haver-hi diferències en aquestes habilitats entre nins i nines (o entre dones i homes)?

o Quan escoltau un instrument sabeu si l'està tocant un home o una dona?

o Creieu que pot tenir més qualitat la música feta per un home que la feta per una dona?

- Treballar sobre les reflexions que han fet. Deixant clar que la música no té gènere i que qualsevol (nin i nina / dones i homes) pot fer el que prefereixin, tocar l'instrument que més els agradi, que no hi ha instruments per a homes o per a dones i que la qualitat no depèn de ser home o dona, sinó d'habilitats personals que no tenen a veure amb el gènere.

DE 6 A 9 ANYS

1. PETITA I GRAN. ELLA FITZGERALD.

1a part) Sessió de contacontes sobre dones músiques

- Conte: “Petita & Gran: Ella Fitzgerald”. María Isabel Sánchez Vergara. Editorial Alba, 2017.

2a part) Amb diferents materials de manualitats (mitjons de cotó, pintures per a pintar tèxtils, goma Eva, cartolines, cola, etc.) els nins i nines faran titelles dels personatges que surten en el conte.

3a part) Els nins i nines representaran el conte amb les titelles que han elaborat. També poden representar i ballar les cançons d'Ella Fitzgerald:

https://www.youtube.com/watch?v=opapxr8gvga (All the things you are)

https://www.youtube.com/watch?v=pem_63_p0cy&list=rdemma8jjifiradymouwssov6g&index=9 (Night and day)

https://www.youtube.com/watch?v=1jajtnlhlfk&list=rdemma8jjifiradymouwssov6g&index=13 (All of me)

2.- SOFIA, LA VACA QUE ESTIMAVA LA MÚSICA.

- Contar el conte *“Sofía, la vaca que amaba la música”* amb el suport del vídeo de youtube: https://www.youtube.com/watch?v=dduzyncjefi

- Aquest vídeo tracta sobre els obstacles que troba la protagonista (una vaca que toca el piano) per a trobar treball degut a diferents motius discriminatoris.

- En acabar de contar el conte es pot fer participar als nins i nines amb les seves opinions sobre el que han vist i escoltat en el conte. Podem demanar-los:

o Per quins motius és discriminada Sofia?

♣ Per ser herbívora

♣ Pel seu pes (pesar poc)

♣ Per la seva estatura (ser massa baixa)

♣ Per tenir unes banyes massa petites

♣ Pel seu color de pell

♣ Per ser poc elegant

o Què li passa a la Sofia per aquest motiu?

♣ S'enfada i es desanima perquè veu que no li donen l'oportunitat de demostrar que toca molt bé el piano

o Després es troba amb el gos Thelonius. Què li diu? Què decideixen fer?

o Què pensau de les discriminacions?

- Treure conclusions sobre el que s'ha parlat, deixant clar que cap discriminació està justificada i que a la vida real normalment les nines i dones sofreixen discriminació pel fet de ser dones en el món de la música. I que podem fer per a evitar aquestes injustícies.

DE 9 A 12 ANYS

1. **ON VA SORGIR EL JAZZ?**

Parlem sobre aquests estils de música (Jazz, soul, blues, gòspel), on van néixer, característiques més destacades…
Podeu cercar informació als següents enllaços:
http://algarabianinos.com/sin-categoria/5-generos-musicales/
https://www.youtube.com/watch?v=3v0c3EfXOGQ (BLUES)
https://es.wikipedia.org/wiki/Jazz (JAZZ)
https://es.wikipedia.org/wiki/Blues (BLUES)
https://es.wikipedia.org/wiki/Soul (SOUL)
https://es.wikipedia.org/wiki/Funk (FUNK)
En petits grups de 3 o 4 persones fer un lapbook d'un dels gèneres musicals protagonistes del mes.

2. **TIANA I EL GRIPAU.**

Per a contextualitzar l'estil de música Jazz visionar la pel·lícula de Disney: *Tiana i el Sapo*. En la qual la música Jazz és un personatge més de la pel·lícula, i impregna el seu ritme i la caracterització dels personatges. Si no es pot veure la pel·lícula sencera, es pot treballar amb algunes de les seves cançons:
Bienvenidos a Nueva Orleans: https://www.youtube.com/watch?v=uAv8Si-72as
Si humano fuera ya: https://www.youtube.com/watch?v=jAg694BwBLE

Hay que saber llegar al fondo: https://www.youtube.com/watch?v=ZkqSPfikalo

Cercau informació sobre dones que cantin o toquin jazz, blues, soul o gòspel (música espiritual) en el vostre territori (poble, ciutat, província o comunitat autònoma) Feu un mural a classe amb la informació trobada.

DE 12 A 15 ANYS

1.- CANÇONS SEXISTES.

- Escoltar en classe diferents cançons posant especial atenció a la lletra e imatges del vídeo (en cas de visionar-los).
o "*4 babys*. Maluma" https://www.youtube.com/watch?v=oxq-jp8w5h4

o " *Pégale, azótale.* Trébol clan" https://www.youtube.com/watch?v=3hdtf5nn_n4

o " *La muda*. Cali & El Dandee" https://www.youtube.com/watch?v=2zqxk9023lk

- Fer grups de 3-4 alumnes per a comentar/reflexionar sobre les cançons /vídeos:

o Quina és la vostra sensació en escoltar la lletra de les cançons?

o Quina visió de la dona donen? I de l'home?

o Què pensaríeu si aquestes lletres les cantassin dones?

- Obrir un debat sobre el masclisme i la reificació (cosificació) de la dona en aquestes cançons i la seva relació amb la desigualtat i violència que s'exerceix sobre elles.

2.- RESPECT.

Llegeix el següent article:

https://www.lavanguardia.com/cultura/20180816/451338423708/historia-original-cancion-respect-aretha-franklin.html

En ell es compta l'evolució de la cançó "*Respect"* que va escriure **Otis Redding** i com li va canviar el sentit **Aretha Franklin**. Creieu que ha canviat la manera de pensar dels homes i les dones des de finals dels 60 als nostres dies. Feu una llista en el vostre quadern de les coses que han canviat (les dones treballen fora de casa, els homes cuiden dels fills i filles; es reparteixen els treballs de la casa, homes i dones fan la compra…) Pensau que la igualtat entre homes i dones és real? En quin percentatge fan les tasques, anteriorment citades, homes i dones? (Poden consultar-ho amb la família o persones pròximes). Comentau els resultats a classe, entre tots.

DE 15 A 18 ANYS I PERSONES ADULTES

1 – DONES DIRECTIVES DE LA INDÚSTRIA MUSICAL.

Veure el vídeo: *Mujeres de la Música* (tráiler). *Documental directivas de la industria musical en España*. Duració 4'53" https://www.youtube.com/watch?v=krmq5tveqpc

- En grups de 3-4 es treballarà les reflexions sobre el que s'ha vist el vídeo (es pot ampliar informació consultant altres fonts):

- Considerau justa aquesta situació?

- Quins són els motius que indiquen les entrevistades com a causants d'aquesta situació?

- Què pensau que es pot fer per a millorar la situació?

- Posar en comú les reflexions sobre aquest tema:

- Al debat s'aclariran conceptes claus en relació a la discriminació de gènere (estereotips de gènere, rols de gènere, bretxa de gènere, paritat) o es pot fer referència al marc legal d'igualtat d'oportunitats a nivell cultural (estatal i de la comunitat)

Marc legal d'igualtat d'oportunitats:

• Àmbit estatal:

o *Constitució Espanyola*

♣ *Art.9.2 i 14*

o *L.O. 3/2007,* de 22 de març, *per a la igualtat efectiva de dones i homes*:

♣ *Art.1*

♣ *Art.26. La igualtat en l'àmbit de la creació i producció artística i intel·lectual.*

• Àmbit Illes Balears:

o *Llei 11/2016*, de 28 de juliol, *d'igualtat de dones i homes*

♣ *Capítol II: Cultura i Esport.*

2.- LA BRETXA DE GÈNERE AL SECTOR MUSICAL.

- Lectura d'un article de premsa digital relacionat amb desigualtat femenina a la música.

https://mujeresymusica.com/la-brecha-de-genero-en-el-sector-musical-reportaje/

- Després de la lectura individual demanar a l'alumnat les següents qüestions:

o Definir què és la bretxa de gènere

o A què atribueixen la presència d'aquestes desigualtats?

o Per què creuen que les dones es decanten més per determinats instruments musicals?

o Com relacionen la influència dels rols de gènere amb aquestes desigualtats?

o De quina manera es podria canviar aquesta situació de desigualtat?

AGOST: SEGLE XX. POP-ROCK- TECNO. – AQUELLS MERAVELLOSOS ANYS.

DE 0 A 3 ANYS

Taller de les dones a la música.

Les activitats presentades per al cicle de 0-3 anys estarien emmarcades en un taller que li donés sentit a aquestes. Aquest taller tindria una durada d'almenys un trimestre o fins i tot el curs.

El principal objectiu seria fer visible per a les nenes i nens la presència de les dones en la música.

Es desenvoluparia dedicant un temps específic (ex.: una hora a la setmana) per a realitzar diferents activitats presentant, escoltant, visualitzant a diverses dones que s'han dedicat a la música al llarg del temps. També és convenient que els estils siguin variats.

Activitat 1: Pintant la música (per a 2-3 anys).

A l'assemblea es presenta a les nines i nines un vídeo, que posteriorment visionarem, de Cyndi Lauper. Els contam que tracta d'una jove que canta una cançó molt fanfarrona per a ballar. Començarem a visualitzar el vídeo i els proposarem posar-nos a ballar: (https://www.youtube.com/watch?v=WGU_4-5RaxU&list=RDPIb6AZdTr-A&index=2)

Mentre ballen, prepararem al terra de l'aula un tros de paper continu (millor pel costat no setinat per a evitar relliscades) que travessi tot l'espai. Una vegada que acabi el vídeo traurem safates amb pintura de diferents colors i els demanarem a les nines i nins que es llevin les sabates i els mitjons.

Ens mullarem els peus amb la pintura i quan soni la música ballarem sobre el paper *"pintant la música amb els nostres peus"* aturarem la música per a mullar-nos els peus de nou i quan torni a sonar ballarem de nou. Repetirem diverses vegades fins que finalitzi la cançó.

En aquesta activitat és important acompanyar a les nines i nins sense forçar, acompanyant-los i animant-los perquè sigui una activitat plaent.

Al final penjarem el nostre "quadre musical" a la paret i parlarem sobre el que acabam de fer, de la al·lota que canta, com es diu, com parla, si els ha agradat.

Activitat 2: Em moc amb la música (per a 2-3 anys).

Per a aquesta activitat és necessari apartar els mobles de l'aula per a deixar espai.

Presentam a les nines i nins, la cançó que sentirem (https://www.youtube.com/watch?v=dh85tmffwuo *Alma de blues*), els contam que la va compondre una dona que es diu **Soledad Giménez** que és d'un poble de Múrcia (Iecla) i que ha compost moltes cançons la que escoltarem parla de la veu d'una dona.

Apagam el llum, correm les cortines i ens llevam les sabates. Els explicam a les nines i nins que ens mourem amb la música, però ho farem en silenci, caminant per tot l'espai i sense xocar amb els altres.

Posam el vídeo i animam a les nines i nins a moure's al ritme de la música.

Quan acaba la música ens asseiem i parlam sobre el que hem fet i com ens sentim.

Aquesta activitat també es pot desenvolupar en un grup de 1-2 anys, adaptant-la. El seu nivell de llenguatge és menor i és difícil mantenir una conversa en grup, però es pot substituir per una narració per part de l'adult.

DE 3 A 6 ANYS

ACTIVITATS PROPOSADES PER A TOT EL CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

PETIT PROJECTE "SOLE".

Duració: 1 setmana, 5 sessions.

• Presentam Soledad Giménez, el grup al qual va pertànyer: "Presuntos Implicados", el projecte "Avanzadoras", un projecte amb el qual es va llançar al mercat un disc en el que es reunien moltes artistes espanyoles (Mari de Chambao, Estrella Morente, Leonor Watling, …) amb el qual es va pretendre donar veu i visibilitat a les dones que dia a dia treballen amb justícia i dignitat per a millorar el món i el seu últim àlbum en solitari "*Mujeres de música".* Tot això a través de fotografies i vídeos.

• Pintam la música: realitzam l'audició de la cançó "*Vivir*" versionada per Sole en el seu àlbum "Mujeres de música". És una audició molt especial ja que utilitzarem la pintura, empaperam les parets de paper continu de color blanc i l'alumnat va pintant, en anar escoltant aquesta cançó, de forma lliure amb les seves mans.

• Coneixem les històries de Soledad Giménez: a través d'un senzill conte elaborat per les tutores en el qual s'explica la història d'una nina que volia escriure cançons, cantar-les i tocar instruments, es va esforçar i el va aconseguir, veiem vídeos de concerts amb el grup amb el qual va començar, quan va decidir anar en solitari i del projecte de "Avanzadoras" junt amb moltes altres dones també músiques. Destacam en aquest petit relat la idea que amb esforç i entusiasme podem aconseguir el que ens proposem.

• El nom: Soledad (aprenem a reconèixer i intentar escriure, segons nivell, aquest nom a través de diferents recursos: pissarra, lletres magnètiques, targetes, jocs de lletres amb veta adherent (Velcro)…)

• Coneixem la professió de músic/a i compositor/a: què fan? quins materials utilitzen? en què consisteix el seu treball? Anam realitzant activitats de recerca sobre aquesta professió. Per a això, sol·licitam ajuda i col·laboració de les famílies.

• El concurs de les estrelles: realitzam un joc en el qual els nins i nines que vulguin sortiran amb un micròfon a cantar, ballar o tocar un instrument (senzill, tipus claus, castanyoles, …). Aquesta activitat la realitzam al pati, amb tots els nivells junts. És l'activitat final.

Gairebé totes les activitats s'han realitzat en l'assemblea en gran grup de cada aula i l'activitat final s'ha realitzat al pati d'Infantil amb tots els nivells junts.

DE 6 A 9 ANYS.

Veus de dona.

Materials: Set fotografies A-4 de dones músiques: Aretha Franklin, Tina Turner, Cyndi Lauper, Rihanna, Beyoncé, Jennifer López, Amy Winehouse.

Tres vídeos: YouTube

1-Cyndi Lauper - *Girls Just Want To Have Fun* (Official Video)
2- Aretha Franklin - *Respect* [1967] (Original Version)
3- Tina Turner- *The Best* 1989 (Peter's Pop Show)

Activitat

Consta de tres sessions

En assemblea d'aula proposam jugar amb la música. Aquesta vegada es tracta d'escoltar una cançó i ballar-la de manera lliure, però posant esment a la música. En cada sessió escoltarem i ballarem una dona: Cyndi Lauper, Aretha Franklin i a Tina Turner.

Mentre estam ballant, penjam amb pinces a classe les set fotos de les dones abans citades.

Després del ball formam quatre grups. Els grups han de ser heterogenis. Cada grup tria la foto d'una de les dones exposades. Juga a definir-la usant adjectius que facin referència al seu aspecte físic i a la seva veu. Després una portaveu la defineix en veu alta. Així els quatre grups. Quan acabem, visionam el vídeo per a posar cara a la dona que ha cantat.

Tornam a l'estructura d'assemblea i posam en comú el que han sentit, si els hi ha agradat la seva veu, si la hi imaginaven així… La mestra o el mestre parla de la seva trajectòria musical perquè comprenguin que eren o són famoses. La idea és trencar els estereotips i els models de les cantants de moda i que veuen amb freqüència a la televisió i a Youtube.

Com a activitat final, dibuixam l'artista i aprenem a posar el seu nom. Finalment, tornam a ballar la seva cançó.

Metodologia: És activa, vivencial i molt participativa. Conjuga el treball en gran grup (assemblea), en petit grup (Grup cooperatiu) i individual.

DE 9 A 12 ANYS

Veus de dona.

Materials: Set fotografies A-4 de dones músiques: Aretha Franklin, Tina Turner,Cyndi Lauper, Rihanna, Beyoncé, Jennifer López, Amy Winehouse.

Tres vídeos: YouTube

1-Cyndi Lauper - *Girls Just Want To Have Fun* (Official Video)
2- Aretha Franklin - *Respect* [1967] (Original Version)
3- Tina Turner- *The Best* 1989 (Peter's Pop Show)
Activitat. Consta de tres sessions

En assemblea d'aula proposam jugar amb la música. Aquesta vegada es tracta d'escoltar una cançó i ballar-la de manera lliure, però posant esment a la música. En cada sessió escoltarem i ballarem una dona: Cyndi Lauper, Aretha Franklin i a Tina Turner.

Mentre estam ballant penjam amb pinces a classe les set fotos de les dones abans citades.

Després del ball formam quatre grups. Els grups han de ser heterogenis. Cada grup tria la foto d'una de les dones exposades. Juga a definir-les usant adjectius en anglès (ens coordinam amb la mestra o mestre d'anglès) que facin referència al seu aspecte físic i a la seva veu. Després una portaveu la defineix en veu alta. Així els quatre grups. Quan acabem, visionam el vídeo per a posar cara a la dona que ha cantat.

Cada grup ha de buscar la biografia de les tres dones per a fer una composició mural a classe amb el resultat del treball dels grups. Es tracta que valorin el gran treball i la fama d'aquestes tres dones, i que és més important la seva música i la seva veu que el seu aspecte físic.

Cada grup tradueix de l'anglès un fragment de la cançó, preferentment la tornada.

L'activitat final consisteix a crear un ball amb ritmes i palmes de la cançó que majoritàriament voti la classe. Per a això ens coordinarem amb la mestra o mestre de música i utilitzarem altres espais més lúdics com els esbarjos, a més de l'aula.

Metodologia: És activa, inclusiva i participativa. Conjuga el treball en gran grup (assemblea), en petit grup (grup cooperatiu) i individual. Són activitats que posen en joc totes les habilitats i destreses personals i prou obertes perquè tot l'alumnat pugui participar.

DE 12 A 15 ANYS

Flahsmob

L'alumnat ha d'assistir a la sessió amb un complement en el seu vestuari que ens recordi l'època dels vuitanta. Haurem d'aconseguir una voluntària que assumeixi el rol de càmera i assajar la posada en escena del flashmob amb la cançó *Girls just want to have fun* de Cindy Lauper. Deixarem l'alumnat que prengui decisions en grup sobre la coreografia i posada en escena, encarregant-se la professora d'ajudar en moments concrets. Suggerirem la idea que comenci l'enregistrament com si estiguéssim en una sessió d'una classe habitual, començant de sobte a sonar la cançó, les alumnes sorpreses es miren entre elles, es pregunten, busquen l'origen del so i acaben ballant al ritme de la música.

Materials: mòbil amb càmera i complements de vestuari.

Pila et lucibus ludendo.

Comença la classe i el joc. Diem dues oracions en llatí que serveixin de presentació de les dones músiques proposades per al mes d'agost. Per exemple: *Hodie tres cantrices discemus. Prima cantrix Leslie Sue Goldstein est, secunda Cynthia Ann Stephanie Laupe, tertia Soledad Giménez.*

Repetim les dues oracions i sense traduir-les fem una pregunta en llatí sobre aquestes. Per exemple: *Quot cantrices hodie discemus?*. Llancem la pilota a l'alumna que hagi de contestar. Després de respondre en llatí, aquesta llançarà de nou la pilota a la professora, que repetirà el procediment amb una altra pregunta i alumna. Amb el joc de repetició, a meitat de sessió, l'alumnat haurà memoritzat el vocabulari nou i la informació sobre les dones músiques. Dividits en grups de cinc els facilitam un polsador lluminós, fem una afirmació en llatí on falti l'última paraula per a completar la mateixa, i el grup que sàpiga quina paraula s'ha omès, haurà de prémer-lo i fer que s'encengui el llum. Si encerta aconseguirà un punt. Si falla no participarà a la següent ronda i haurà d'encarregar-se de realitzar la següent afirmació en llatí en comptes de la professora.

Materials: pilota petita i polsadors lluminosos.

Metodologia: mètode d'aprenentatge inductiu-contextual, conegut com a mètode Orberg.

DE 15 A 18 ANYS

Materials: Equip informàtic, projector, altaveus i pissarra.

Activitat 1: "No et pertanyo"

Iniciarem la sessió captant l'atenció de l'alumnat escoltant una cançó actual de caràcter feminista que coneixen bé, com és: "*Lo malo*" d'Aitana i Ana Guerra https://www.youtube.com/watch?v=mtdvbggifmg. Farem una posada en comú aportant què els expressa la cançó, què creuen que reivindica. A la pissarra anirem posant a manera de pluja d'idees les reflexions de l'alumnat.

Seguidament, preguntarem: Creieu que s'han compost cançons de caràcter feminista en el passat?, Coneixeu alguna?, Creieu que les seves reivindicacions eren molt diferents a les que actualment fan les feministes? Novament farem una posada en comú amb les seves aportacions. Com a exemple projectarem el tema *"You don't own em"* de Lesley Gore, subtitulat en espanyol: https://www.youtube.com/watch?v=p1-jr_jfi48. En finalitzar, els explicarem que aquest tema és de 1963 i tractarem de posar-nos en la pell d'una dona que a la dècada dels 60 va tenir la valentia de dir alt i clar *"No et pertanyo".* Buscarem similituds entre el missatge llançat per Leslye Gore, fa més de 50 anys, i el d'Aitana i Ana Guerra. Anirem marcant a la pluja d'idees que hem fet a la pissarra aquelles que són coincidents.

Activitat 2: "Sempre la mateixa cançó".

Començarem la sessió veient el vídeo de la cançó "Girls junst want to have fun" de Cindy Lauper, subtitulat a l'anglès i espanyol:

https://www.youtube.com/watch?v=caqkox_ffse. Preguntarem a l'alumnat si l'havien escoltat, anteriorment. Els explicarem que Cindy Lauper va llançar aquest tema el 1983. Els demanarem que escriguin en un paper el que els ha transmès la cançó. Llançarem preguntes com: Per què als anys 80 calia reivindicar que les dones també volien divertir-se quan acabaven la jornada laboral? o Què significa que *"vol ser la que passegi al sol"?* Mentre escriuen les seves reflexions amenitzarem amb una versió del citat tema de Russian Xarxa: https://www.youtube.com/watch?v=p4kepgtrjha. Quan acabi la cançó els demanarem que vagin acabant i farem una posada en comú amb les seves idees. Enllaçarem preguntant-los perquè creuen que un tema dels 80 ha estat tan versionat. Entre les seves respostes segurament aparegui que el tema que tracta és atemporal, per desgràcia, continua sent necessari reivindicar que les dones tenim dret a sortir i divertir-nos amb total llibertat. Reflexionarem sobre aquesta qüestió incidint que ja, afortunadament, no està mal vist que les dones surtin, però, no obstant això, no tenim garantida la nostra seguretat, la qual cosa coarta la nostra llibertat. Els recordarem que cada 6h es denuncia una agressió sexual a l'estat espanyol i que lamentablement s'estan produint amb major assiduïtat violacions grupals. Aprofundirem sobre els comentaris frívols que per desgràcia s'escolten en diferents tertúlies qüestionant la víctima, si anava vestida d'una o altra manera o si no anava acompanyada a altes hores de la nit. En cap cas, vesteixi com a vesteixi o sigui l'hora que sigui, mai està justificat sofrir una agressió sexual. Les dones som ciutadanes de ple dret i per tant hem de tenir els mateixos drets i llibertats que qualsevol home, també a l'àmbit de l'oci. Acabarem posant una altra versió del tema de Starfucker: https://www.youtube.com/watch?v=uoddjee49v0. Mentrestant, a la pissarra escriurem: *Quant de temps continuarem cantant la mateixa cançó?*

PERSONES ADULTES

Activitat 1: "Sóc compositora".

Utilitzarem com a base les declaracions de Soledad Giménez per al diari *20 minutos*, el passat 20 de març de 2019:

https://www.20minutos.es/noticia/3591904/0/sole-gimenez-mujeres-siempre-relegado-rol-cantantes/

Començarem la sessió preguntant-los si coneixen Soledad Giménez. És possible que algun o alguna no la reconegui pel nom, per això projectarem una imatge seva i citarem el que va ser el seu grup durant més de 20 anys "Presuntos implicados". Projectarem l'article i destacarem les següents declaracions: *"A jo mai em demanaven si componia perquè se suposava que això ho feia un home"* i *"Les dones continuam tenint un rol de cantant i de... posa't aquí que quedaràs monísima".* Reflexionarem sobre totes dues frases. En referència a la primera els preguntarem: Per què donaven per fet que compondre és cosa d'homes?, Creieu que les dones han pogut mostrar i desenvolupar tot el talent que tenen? o En quines altres professions podem visibilitzar sexisme? Farem una posada en comú amb totes les seves idees. Per a la segona frase podem plantejar les següents preguntes: Es continua utilitzant les dones com a florers?, Quina conseqüència té la reificació del cos de la dona? o En quines professions s'evidencia aquesta realitat?

Els demanarem, per al pròxim dia, que investiguin sobre una compositora i la presentin als seus companys i companyes. Així mateix, hauran de seleccionar un dels seus temes musicals que escoltarem durant la sessió.

Acabarem la sessió escoltant la versió que va fer Sole Giménez sobre el tema "Gracias a la vida" de la compositora Violeta Parra: https://www.youtube.com/watch?v=CL_cz6Jgw70

Activitat 2: Ego tibi non sum.

Projectam la traducció en llatí de la cançó *You don´t own me* de Leslie Gore.

Lletra original	Traducció al llatí
You don't own me Don't try to change me in any way You don't own me Don't tie me down 'cause I'd never stay And don't tell me what to do Oh, don't tell me what to say And please, when I go out with you Don't put me on display	Ego tibi non sum Noli minime mihi mutare Ego tibi non sum Noli me ligare quod numquam manerem Noli mihi dicere quid faciam Noli mihi dicere quid dicam Obsecro te, mecum ambulans, Ut gratum facias

Una alumna llegirà en veu alta la lletra de la cançó, i realitzarem una traducció al català entre tots i totes. Si resultàs molt difícil podem projectar la lletra original en anglès com a suport. Demanam l'opinió a diversos/es alumnes, el tema de la cançó és bastant interessant per a generar debat. Si conclogués abans del final de la sessió podem realitzar una breu explicació sobre les tres dones músiques del mes d'agost i continuar debatent sobre el paper de la dona a l'època en la qual aquestes dones van desenvolupar el seu treball.

SETEMBRE: SEGLE XX: FOLK/ MÚSICA TRADICIONAL. RECUPERANT LA MÚSICA ANCESTRAL.

DE 0 A 3 ANYS

- Els nins i nines, en moments destinats a relaxació i descans, escoltaran audicions relacionades amb la cultura popular de diferents llocs a través de les seves cançons de bressol.
- Al ritme d'una de les cançons de bressol, l'alumnat balancejarà el seu ninot amb la intenció de dormir-lo o calmar-lo.

Materials: un ninot o pepa. Seixanta vídeos amb cançons de bressol cantades per dones natives (o també nins) de cada país i acompanyades de dibuixos per a entendre la història. Intenten guardar "l'esperit" de la cançó i els instruments musicals de cada poble. Pertanyen al projecte rus "Les cançons de bressol del món" http://www.lull.ru/about.htm. També es poden veure els capítols a Youtube.

DE 3 A 6 ANYS

- L'alumnat visionarà la cançó tradicional cubana *"Duerme negrito"* https://www.youtube.com/watch?v=HYpnKguQ-zM

Demanam sobre la lletra de la cançó de bressol: Amb quina intenció es canta aquesta cançó? Quines coses li portarà al seu fill si es dorm? En què treballa la seva mamà? Per què el treball del camp és dur? Coneixes altres cançons de bressol que es cantin a la teva família?

Amb ajuda d'imatges i vídeos l'alumnat coneixerà a una dona que també cantava aquesta cançó, Mercedes Sosa. (cantant del folklore argentí). Parlau-ne de la seva vida, dels vestits i dels instruments típics d'aquest país. S'elaborarà un mural amb aquestes fotografies.

DE 6 A 9 ANYS

- Cançó per a jugar a les palmes.

Escoltar aquesta cançó tradicional "*Don Federico mató a su mujer*" o la versió de "El verdugo Sancho Panza". En assemblea, l'alumnat descriurà el significat de la seva lletra, si és adequada i com podríem substituir-la per una altra que no contingui violència.

- Al llarg del curs escolar, l'alumnat anirà completant una taula exposada a la classe, sobre cançons cantades per dones de la seva regió. Intentaran cercar dones del seu folklore, autores d'aquestes cançons.

TAULA

PROTAGONISTA	REGIÓ	INSTRUMENT
CRISTINA PATO	GALÍCIA	

DE 9 A 12 ANYS

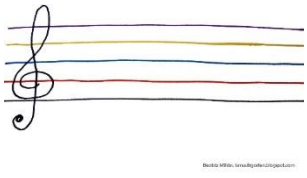

L'alumnat completarà aquest pentagrama per a decorar el centre, el Dia de la Música, component la tornada d'una cançó i substituint les notes musicals per imatges de diferents dones destacades a la música tradicional de diferents regions de l'àmbit nacional (instrumentistes, cantants, compositores, productores musicals). Per a això cercaran informació online.

- Cerca de dones que són referents en la música folklòrica de la seva regió. Cada alumne o alumna prepararà una entrevista dedicada a la dona que més li hagi agradat. Algunes de les qüestions a assenyalar: motivacions, dificultats de les dones en el món musical, cançó preferida, etc.

Materials: Merche Trujillo https://celtadigital.com/artistas/merche-trujillo/

Rosa Cedrón https://celtadigital.com/artistas/rosa-cedron/

Susana Seivane https://celtadigital.com/artistas/susana-seivane/

7 al·lotes del folk [Playlist] https://www.nuevamujer.com/entretenimiento/2014/08/21/7-chicas-del-folk-playlist.html

Caranzalem : https://www.youtube.com/watch?time_continue=250&v=zopDNgfOcAE

DE 12 A 15 ANYS

-Es formaran quatre grups per a buscar informació a través d'internet sobre les protagonistes del mes: Ángela Muro, Ana Alcaide, Olga Cerpa i Mercedes Peón: biografia, trajectòria musical, melodies rescatades de diferents països i instruments folklòrics que utilitzen. Cada grup elabora una presentació en power point o Prezzi amb la informació recollida per a exposar-la en assemblea.

Materials recomanables per a la recerca:

https://celtadigital.com/artistas/ana-alcaide/

https://www.youtube.com/watch?time_continue=10&v=KSM8K0yC_Lw

https://angelamuro.com/

https://es.wikipedia.org/wiki/Olga_Cerpa

https://www.mercedespeon.gal/

- Visionar i analitzar la lletra de la cançó *"Décimas en Swing"* que canta Olga Cerpa amb el grup canari Mestisay. L'alumnat escriurà el text de la cançó i es debatrà sobre el significat de la frase repetitiva *"El porte lo da una".* Inventar de forma individual altres estrofes que acabin amb aquesta frase. En gran grup es decidiran les estrofes que més agradin per a inventar una nova cançó que cantarem a classe.
Materials: vídeo de la cançó https://www.youtube.com/watch?v=zOV6twHNcB0

DE 15 A 18 ANYS

-En petit grup elaboraran un vídeo-muntatge amb música tradicional de diferents regions protagonitzada per veus de dones. El vídeo ha d'incloure imatges de les autores i del paisatge propi de la regió. Prèviament, i a tall d'exemple, visionaran el vídeo-muntatge amb imatges de Galícia i música de la cantant i instrumentista gallega Mercedes Peón.

Materials: vídeo de Mercedes Peón titulat *"Maravilha"* https://www.youtube.com/watch?v=CeoArUon6e8

Veus de dona a ritme de Folk https://elpais.com/diario/2009/07/03/tendencias/1246572001_850215.html

- La banda musical "Ladama" està protagonitzada per quatre dones de diferents països que utilitzen la seva música com a via d'apoderament de la dona. Després d'obtenir la informació

que aporta un article sobre la finalitat, components i motivacions d'aquesta banda, l'alumnat dividit en quatre grups elaborarà una entrevista destinada a cadascuna de les seves components. Un membre de cada grup interpretarà a una de les protagonistes contestant a aquesta entrevista.

Materials: article de la revista digital *World Groove*, *del jazz a les músiques del món*, amb vídeos de dues cançons inclòs en http://worldgroove.com/recomendacion/ladama-musica-y-compromiso-social

PERSONES ADULTES

-Per grups, elaboraran diferents cartells per a un Festival de Dones de Música Folk. Cada grup triarà una temàtica: dones del passat, actuals, bandes, solistes, instrumentistes, internacionals, nacionals, regionals…Per a això, buscaran informació a la web o a pàgines d'institucions relacionades amb la temàtica. Hauran de realitzar un lapbook amb les protagonistes d'aquest festival i una de les seves cançons. Posterior exposició en comú dels cartells justificant la seva elecció.

- Veure l'entrevista realitzada a la cantant Cristina Rosenvinge. Dividir al grup-classe en dos grups per a posicionar-se a favor i en contra de les declaracions d'aquesta cantant. Assemblea posterior i posada en comú.

Materials: vídeo de l'entrevista realitzada a Cristina de Rosenvinge a https://www.youtube.com/watch?list=PLEo57GFTc6xZPc6RCDppVHbTdpUgc-3mD&v=B5hqByBKH_E

OCTUBRE: SEGLE XXI: RITMES TRANSGRESSORS: HIP HOP/ RAP/ REGGUETON I TRAP. – LES MESCLES CREEN NOUS ESTILS.

DE 0 A 3 ANYS

La música m'acompanya.

Activitat 1: Al llarg del període escolar, els canvis d'activitat es presentaran utilitzant música, sempre de compositores, diran el seu nom i l'assenyalaran en el panell de músiques que s'ha elaborat per a això. (Construirem un panell amb la imatge i el nom de les compositores que s'utilitzaran i el títol de la composició).

Activitat 2: Tots els dies, al llarg d'un mes, dedicarem un temps a bits d'intel·ligència relacionats amb la música i dones dedicades a la música (noms d'instruments musicals, noms de compositores, cantants, directores d'orquestres, etc.).

DE 3 A 6 ANYS

Som Raperxs.

Activitat 1

Serem rapers i raperes, visionarem diversos vídeos de dones cantants de rap, una vegada visionats entre tota la classe farem un rap sobre que els nins i les nines són iguals, entre tota la classe farem la lletra (amb ajuda i direcció de la mestra o el mestre) amb l'ajuda del professorat de música estabiran la base del rap.

Activitat 2:

Una vegada realitzat el rap el gravarem, i el penjarem al canal de Youtube del col·legi.

DE 6 A 9 ANYS:

Activitat 1: Com seria?

Escoltarem la cançó *¿Cómo sería?* Alhora que visionam el vídeo d'aquesta cançó. Una vegada visionat iniciarem un debat a la classe sobre el que es vol transmetre amb la cançó i amb el vídeo. Debatrem sobre el final i sobre què pensen ells que ocorrerà

https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=gnwWjB2KUZg

“Como sería este mundo sin capital

donde la humanidad fuera fundamental

donde todos fuéramos iguales universales

sin patrones ni amos ni el nuevo orden mundial

Como sería este mundo sin capital

donde la vida fuera lo más elemental

sin patrones ni amos ni tu nuevo orden mundial

y sin tu fuerza policial

¿Como sería? ...

yo me pregunto pregunto como seria

dime: ¿cómo sería?

yo me pregunto como seria

Todo lo solido se desvanece en el aire

toda materia se deshace en un solo instante

todo lo devora, todo se desploma

se cae a pedazos como el imperio de Roma

No hay forma alguna de tener equilibrio

si la balanza ha caído, y no se ha sostenido

a quien no trabaja para la maquinaria

para quien no procede, no produce o no paga

pasa en la calle y pasa en tu casa

sobrepasa todo, pero todo se rebalsa

y pasa sin desprecio, destruye con el miedo

a quien se levanta y lo apunta con el dedo

¿Como sería? ...

yo me pregunto como seria

dime: ¿cómo sería?

yo me pregunto pregunto como seria

Gente cara a cara al sol

con el corazón plagado de amor

sopla un viento fugaz

con una señal de este ideal

nada ni na ...die podrá quitar

este palpitar para impulsar

Nadie nos podrá borrar este gran soñar

este fuego que llevamos al andaaaar

¿Como sería? ...

yo me pregunto pregunto como seria

dime: ¿cómo sería?

yo me pregunto pregunto como seria".

Activitat 2: Antripatriarca.

Escoltarem la cançó d'AnnaTijoux "Antipatriarca", amb la lletra davant la descarregarem del següent enllaç: https://www.letras.com/ana-tijoux/anti-patriarca/

Una vegada escoltada, debatrem entre tota la classe sobre la temàtica de la cançó i el que vol transmetre amb ella. Demanarem el significat d'apoderament, el buscaran i després seguirem el debat sobre si la cançó pretén l'apoderament de les dones i per què és necessari que les dones s'apoderin per a ser lliures.

Entre tota la classe gravaran un vídeo escenificant la cançó “Antipatriarca” d'Anna Tijoux i el presentarem a la resta del centre en torn al 25N.

DE 9 A 12 ANYS

“Som poetes, som raperxs”

Activitat 1

Llegirem aquest poema d'Ana Sforza (Gata Cattana). Cada alumna o alumne s'aprendrà una estrofa i recitaran el poema entre tota la clase.

Tu oficio	***Tu oficio, poeta,***
Tu oficio, poeta,	***es dignificar la especie.***
no es almacenar palabras	***Hacer que quepa la duda,***
eruditas,	***decir: "Algunos eran buenos.***
rimbombantes,	***Algunos no eran prescindibles"***
ornamentales.	***Que mañana,***
No es disponerlas en su	***cuando hayan pasado los siglos***
orden yámbico,	***se diga:***
en perfecto soneto gongorino,	***"No todos fueron Judas.***
ni siquiera clasificarlas	***Los hubo Robin Hoodes***
burdamente en función	***y Don Quijotes,***
de la terminación	***los hubo Baudelaires***
y la rima.	***y Espronceda,***
Porque tú nunca	***las hubo Antígonas,***
fuiste matemático, poeta.	***las hubo Safos...***
Tú nunca fuiste geógrafo ni físico	***Los hubo Valle Inclanes***
y no entiendes de distancias	***y Cañameros."***
ni unidades de medida	***Que de toda nuestra obra***
y no entiendes de lógica pura	***una parte se salve.***
ni de leyes invictas.	***Que merezca la pena***
Porque tú nunca	***el raciocinio.***
fuiste científico, poeta,	***Que el conocimiento no sea***
y por eso mismo	***una amenaza.***
no entiendes de estadística	***Tu oficio, poeta,***
ni de cuántica avanzada	***es dignificar la especie.***
ni de biopolítica	***Escoger las palabras***
y no es tu oficio	***que pondrías en tu lápida.***
establecer las fórmulas	***Decir, por ejemplo:***
del cosmos.	***"No todos eran prescindibles".***
No es tu oficio el análisis forense	***Merecerte la vida***
por más que te empeñes	***hasta tal punto,***
así como no lo es tampoco	***que tu muerte parezca***
el psicoanálisis ni la neurociencia.	***una injusticia.***
Tu oficio, poeta,	***Y dejarte ir,***
es esculpir utopías	***como si nada,***
donde no puede haberlas.	***como todos,***

Acabar con la ley de la gravedad ***y juntar el cielo con la tierra,*** ***el bien con el mal,*** ***de la forma más humana*** ***y menos despreciable*** ***que te permita tu especie.***	***(poetas o no)*** ***hacia la larga*** ***y aburrida*** ***eternidad.***

Activitat 2

Entre tota la classe amb el poema anterior farem un rap. Demanarem ajuda per fer la base musical a la mestra o al mestre de música del col·legi. A partir d'aquesta base cada nin/a farà el rap amb l'estrofa que li ha correspost

DE 12 A 15 ANYS

El reggaeton és masclista?

Activitat 1:

Escoltarem la cançó de Chocolate Remix, *"Ni una menos",* i la cançó de Maluma, *"Cuatro babys".* Ambdues són reggaeton, analitzarem les dues lletres per a després arribar a l'anàlisi dels dos textos, una és reivindicativa i l'altra sexista, masclista, denigra les dones, després d'analitzar totes dues lletres, intentaran canviar la lletra de Maluma amb un contingut no sexista, igualitari, respectuós,… per a així comprovar que no és l'estil musical sinó les lletres les que són masclistes.

NI UNA MENOS ***Chocolate Remix*** *No hay excusa para cubrir al que abusa* *aquí llegó pa molestarte esta intrusa* *todas las que mataste hoy son mi musa* *yo vengo a aclararte esas ideas confusas* *mente obstusa, que importa si llevaba escote o blusa?* *el problema no es la ropa que usa que no eres el culpable? ¿que yo soy una ilusa?* *culpable es todo aquel que no acusa* *complicidad se llama este juego* *ya dejemos de hacernos los ciegos* *vamos cabrón que yo no valgo tu ego* *vamos que aquí nos están prendiendo fuego* *si se fue de casa, ni una menos* *si se puso minifalda, ni una menos* *si se pintó los labios, ni una menos* *ni una menos, ni una menos, ni una menos!* *si baila reggaetón, ni una menos* *si te dejó por otro, ni una menos*	***CUATRO BABYS*** ***Maluma*** *Ya no sé qué hacer* *No sé con cuál quedarme* *Todas saben en la cama maltratarme* *Me tienen bien, de sexo me tienen bien* *Estoy enamorado de cuatro babies* *Siempre me dan lo que quiero* *Chingan cuando yo les digo* *Ninguna me pone pero* *Dos son casadas* *Hay una soltera* *El otro medio psycho y si no la llamo se desespera* *Estoy enamorado de cuatro babies* *Siempre me dan lo que quiero* *Chingan cuando yo les digo* *Ninguna me pone pero* *Dos son casadas* *Hay una soltera* *El otro medio psycho y si no la llamo se desespera* *La primera se desespera* *Se encojona si se lo hecho afuera* *La segunda tiene la funda* *Y me paga pa' que se lo hunda* *La tercera me quita el estrés* *Polvos corridos, siempre echamos tres* *A la cuenta de una le bajo la luna*

si vuelve tarde a casa, ni una menos ni una menos, ni una menos, ni una menos! *vamos mujer baila hasta abajo menea con esa pollera de tajo ponte si quieres una tanga debajo haz con tu cuerpo lo que quieras que carajo!* *ni una menos, ni una menos, ni una menos* *ni una menos, ni una menos, ni una menos* *ni una menos, ni una menos cabrón ni una menos!*	*Pero ella quiere con Maluma y conmigo a la vez* *Estoy enamorado de las cuatro* *Siempre las busco después de las cuatro* *A las cuatro les encanta en cuatro* *Y yo nunca fallo como el 24* *De los Lakers siempre es la gorra* *De chingar ninguna se enzorra* *Estoy metio en un lío, ya estoy confundio* *Porque ninguna de mi mente se borra* *Me pongo las gafas Cartier saliendo del aeropuerto* *Vestio de Osiris, zapatos en pie* *Tú tienes tú mi cuenta de banco y el número de la Master Card* *Tú eres mi mujer oficial* *Me tiene enamorado ese culote con ese pelo rubio* *Pero tengo otra pelinegra que siempre quiere chichar* *A veces hasta le llega al estudio* *La peliroja chichando es la más que se moja* *Le encojona que me llame y no lo coja* *Peleamos y me bota la ropa y tengo que llamar a cotorra pa' que la recoja* *Tengo una chiquitita nalgona con el pelo corto* *Me dice papi vente adentro, si me preña (Bryant Myers)* *Chingan cuando yo les digo* *Ninguna me pone pero* *Dos son casadas* *Hay una soltera* *La otra medio psycho y si no la llamo se desespera* *Estoy enamorado de cuatro babies* *Siempre me dan lo que quiero* *Chingan cuando yo les digo* *Ninguna me pone pero* *Dos son casadas* *Hay una soltera* *La otra medio psycho y si no la llamo se desespera….*

Activitat 2

Amb totes les lletres produïdes es triarà entre tota la classe la que més ha agradat i gravarem un vídeo amb ella que penjarem en el canal de Youtube del centre.

DE 15 A 18 ANYS

“Lisístrata”

Activitat 1

Escoltaran la cançó de Gata Cattana, "*Lisístrata*", en ella es parla de diverses dones. Establirem grups i cadascun d'ells, triarà una de les dones de les que es parla a la cançó i elaborarà un informe sobre ella.

Activitat 2

Analitzarem l'obra "*Lisístrata*", què pretén Lisístrata amb la vaga de sexe?, Creieu que és efectiva aquesta mesura? Fins quin punt en el món actual seria possible fer una cosa semblant?

PERSONES ADULTES

Activitat 1

Visionarem l'obra de teatre "*Lisístrata*",

https://www.youtube.com/watch?v=G9vdoLSHeX0

A continuació, debatrem sobre l'enfrontament entre dones i homes i com les dones exigeixen la pau entre els atenesos a través de l'abstinència sexual. Triaran una escena (aquella que més els hagi agradat o impactat) i la representaran al centre.

Activitat 2

Lisístrata explica com arreglar les guerres sense fi entre els atenesos. Analitzarem aquest text i debatrem sobre si és o no una bona solució.

LISÍSTRATA. "*Primer, a la ciutat com al velló de llana, després d'haver-li llevat el greixum rentant-la en un bany, caldria posar-la sobre un llit, apallissar-la perquè tiri els pocavergonyes i treure-li els cards; i a aquests que es reuneixen i s'aglomeren al costat dels càrrecs públics, separar-los amb el cardatge i arrencar-los... els caps. Després caldria esponjar la bona voluntat comuna i tirar-la en una cistelleta, mesclant-los a tots, metecs, estrangers que siguin amics nostres, i els que tenguin deutes amb l'Estat: també a aquests barrejar-los aquí (*Els metecs eren residents a Atenes, però no ciutadans per ser estrangers o fills d'estrangers. Els que contreuen deutes amb l'Estat i no les solucionen es converteixen en átimoi, «sense drets». Els tres grups assenyalats mancaven per una raó o una altra de la ciutadania atenesa.)*. Per Zeus!, i les ciutats, totes les que són colònies d'aquesta terra, caldria tenir una idea clara que per a nosaltres són com els flocs de llana que estan cadascun pel seu costat; després s'agafen aquests flocs que formen cadascuna d'elles, es reuneixen i s'ajunten en un només, i després es fa una gran bolla i, amb ella, es teixeix un vestit per a la gent".*

NOVEMBRE. SEGLE XXI: ROCK/ PUNK. - "DONANT CANYA"

DE 0 A 3 ANYS

Activitat 1: Anarkia a la guarderia.

Materials: Escuma de pentinar, fotos de dones punks dels 80, disfresses. Necessitarem:
-Escuma de pentinar
-Colorants alimentaris
-Una safata de forn
Metodologia:
Miram diversos vídeos de dones punk dels 80, i escoltam la música. Aprofitant aquest experiment sensorial, farem una festa punk a classe.

Tirar una capa grossa d'escuma en una safata de forn, per exemple. Quan estigui ben allisadeta, farem files de colors, per exemple, amb colorant alimentari. Després ho mesclarem.

Quan prenguin forma, jugarem a donar-nos forma de pentinat punk, a nosaltres i a la resta. Quan estiguem llestos/es… a ballar!

Com a recomanació per a ballar: Àlbum recopilatori “Girls just wanna have punk” de F. Rècords, el Brasil 2003.

Activitat 2: Conte Punk.

Materials: pictogrames

Metodologia: Amb els següents pictogrames cream una història. Nosaltres la començam: “Piopunk vol anar al concert de rock perquè la seva amiga Honey toca la bateria al grup *Les bresques*, però els seus amics li diuen que segur que per ser una dona ho farà fatal. Què pot fer Piopunk?”.

Més informació i la música de Honey i la banda *TheHoneycombs* a http://www.agenteprovocador.es/publicaciones/she-destroy-honey-lantree

DE 3 A 6 ANYS

Activitat 1: Retallables Punk.

Materials: Retallables per a imprimir.

Metodologia: Després d'investigar una mica sobre l'estètica punk dels 80, i veure que la roba no tenia gènere, i els homes també portaven faldilles i elles botes militars,etc. Podem imprimir el cos d’un nin i una nina, i “customitzar-los” de manera punk (podem posar-los crestes, tatuatges, arracades…. I després jugar a vestir-los amb diferents peces sense tenir en compte el gènere.

Com a recomanació musical i com a transgressor de les barreres de gènere, recomanam a David Bowie. https://www.youtube.com/watch?v=5lEwLAfL2xQ

Activitat 2: Vaig a aterrar.

Materials: Cançó “*Voy a Aterrizar*”, de NOSOTRÄSH, paper per a fer avions.

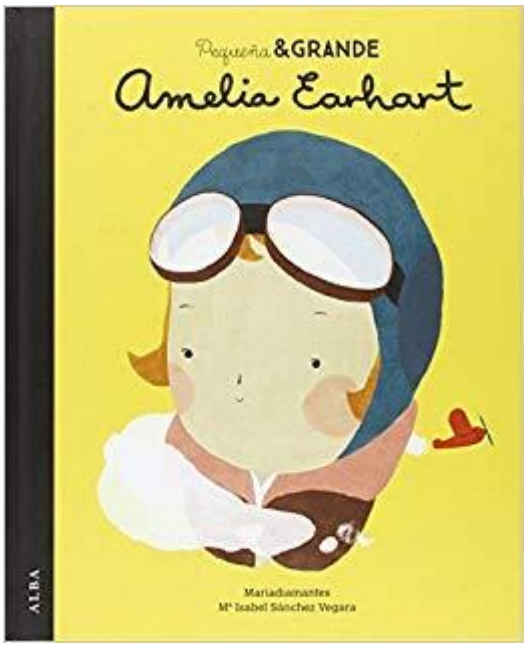

Voy aterrizar
Lo haré sobre el mar
Tu me olvidarás
Si algo sale mal
Sola yo crucé
El Atlántico
Sola con mi avión
Que fantástico
Parapapapapapa
Parapapapapa
Para papapapapa
Parapapapa
Tu me olvidarás
Si algo sale mal
Sola con mi avión
Que fantástico
Voy a despegar
De la tierra al mar
Yo no olvidaré
Tu sabor a sal
Parapapapapa.

Metodologia: Treballarem la lletra a l'aula, y aprofitant-la, treballarem i contarem la historia d'Amelia Earhart, amb el conte de *Pequeña & GRANDE*.

Farem un treball d'investigació sobre ella, i realitzarem un mural a classe. A la hora de cantar la cançó, podem fer avions de paper per a ballar-la.

DE 6 A 9 ANYS

Activitat 1: "Sóc una Punk".

Materials: Cançó "*Soy una Punk",* de Aerolíneas Federales https://www.youtube.com/watch?v=bouCCk8HKb8

En casa me dicen que no puedo salir,
que, que, que, que la noche no es joven,
que no es para mí.

Mi profe se cree que me voy en el bus
pero yo hago lo que quiero
porque soy una punk.

En casa me dicen que no puedo salir,
que, que, que, que la noche no es joven,
que no es para mí.

Mi profe se cree que me voy en el bus
pero yo hago lo que quiero
porque soy una punk.

Soy, soy, soy, soy, soy una punk,

soy una punk,
y tengo un perro con el pelo azul.

Las clases me aburren y me pongo a pensar
que, que, que llevo el pelo naranja
y una cresta detrás.

Asusto a las viejas y me pinto de azul,
yo, yo, yo hago lo que quiero
porque soy una punk.

Soy, soy, soy, soy, soy una punk,
soy una punk,
y tengo un perro con el pelo azul.

Metodologia: Cantarem a classe seguint el karaoke. Podem investigar més sobre el grup "Aerolíneas Federales" a: https://es.wikipedia.org/wiki/Aerol%C3%ADneas_Federales https://lafonoteca.net/grupos/aerolineas-federales

Activitat 2: *"Rockpunzel".*

Materials: Obra Rockpunzel, de Teatre *Teatrae*, escrita per Ruth Garreta

Metodologia: 'Rockpunzel' és la història d'una jove atrapada en una torre pel malefici d'una bruixa que s'ha vist desproveïda de les seves pomes de l'amor. Rockpunzel vol escapar per a anar al costat de la seva millor amiga, una cigonya molt divertida, a un concert de rock. Un príncep més aviat covard intentarà rescatar-la i serà víctima dels encantaments d'una bruixa enamorada. Triomfarà el rock sobre el mal? Més informació a https://www.teatroteatrae.es

DE 9 A 12 ANYS

Activitat 1: "INVESTIGAM SOBRE LES DONES I EL ROCK".

Materials: Ordinadors, https://es.padlet.com/

Metodologia: Per parelles, i amb un ordinador cadascuna, crearem un padlet de "Dones i Rock" Cada parella buscarà una dona referent dins de l'escena del rock i inseriran una petita biografia, una foto i una cançó a cada secció del padlet. Després les exposarem a la resta de companys/es i escoltarem les cançons.

Activitat 2: Refem els contes amb Betchdel.

Materials: Contes clàssics

Metodologia: Es reparteix la classse en grups i se'ls dóna a cadascun a triar un conte clàssic. Hauran de reescriure el conte introduint la música rock dins l'argument, i a més respectant aquestes tres regles (el test de Betchdel per a saber si les pel·lícules són feministes):

• Apareixen almenys dos personatges femenins.

• Aquests personatges es parlen una a l'altra en algun moment.

• Aquesta conversa tracta d'una cosa diferent a un home (no limitat a relacions romàntiques, per exemple dues germanes parlant del seu pare no supera el test).

DE 12 A 15 ANYS

Activitat 1: JO SÓC L'ARTISTA!

Materials: Lletra de LAS ODIO Indiespanyol, ordinadors, conexió a internet.

Nosotras os bailamos,
las chicas se divierten.
Nosotras os bailamos,

las chicas se divierten.
Los chicos guitarristas
desbordan los carteles.
Ellos son artistas,
tienen lo que quieren.

Indi español, Indi español

Indi español, Indi español

Yo no soy la novia
no soy la amiga.

No soy la prima,
ni la vecina.
Deja de buscarme,
no estoy en la lista.

Mira mi pulsera
¡¡Yo soy la artista!!

Indi español, Indi español
Indi español, Indi español
Indi español, Indi español
Indi español, Indi español

Indi español, Indi español
Indi español, Indi español

Indi español, Indi español
En el under y en el mainstream.

Indi español, Indi español
En el under y en el mainstream.

Indi español, Indi español
En el under y en el mainstream.

Indi español, Indi español
En el under y en el mainstream.

Metodologia:

Escoltant la cançó d'Indiespanyol començarem un debat. Quants grups de dones i quants grups formats per homes coneixem? Triem, per parelles, un grup format per dones, i fem un article amb contingut audiovisual de cadascun, formant entre totes una revista digital, a manera de fanzine.

Activitat 2: L'ARBRE DELS SOMNIS.

Materials: Cartolines, folis, cançó "*Dreams of life*" de Patti Smith

Metodologia: Partim de la cançó de Patti Smith

Després d'escoltar-la i parlar una mica sobre ella, demanam l'alumnat que reflexionin sobre els seus propis somnis, sobre què és el que volen aconseguir. Després els plasmarem en fulls de paper per a elaborar entre tots/es "L'arbre dels somnis".

Per a incorporar la perspectiva de gènere reflexionarem sobre els obstacles als quals ens hem d'enfrontar les dones per a aconseguir les nostres metes (cures i doble càrrega mental, per exemple)

DE 15 A 18 ANYS

Activitat 1: FANZINE PUNK.

Materials: Exemples de fanzines (hi ha un bon assortiment a https://www.monmagan.com/fanzines/como-hacer/ , on a més ens donen pautes per a crear-los. Un fanzine és una revista feta i autoeditada per persones aficionades a un determinat tema, com pot ser la música, còmic, cinema, literatura, futbol, etc.

Metodologia: Farem dos fanzines a classe. Dividim la classe en dos grups, a un li assignam punk rock britànic i europeu i dones referents, i a l'altre dones referents del punk/rock americà.

Quant al **punk/rock britànic /europeu** podem donar-los algunes idees com *Siouxie Sioux, Pauline Murray* (de la banda Penetration), *Palmolive* (Paloma Romero, De Melilla de les bandes Slits i Raincoats)), i tenim exemples estatals com *Ana Curra, Ana Da Silva, Begoña Astirraga, Silvia Escario, Tere González*…

Quant al **punk/rock americà** alguns referents són: *Debbie Harry* (Blondie), *Janis Joplin, Wanda Jackson, Joan Jett* (The Runaways), *Kathleen Hanna* (referent del moviment de RiotGrrrls)

A partir d'aquí ja podem començar a investigar i dissenyar el fanzine (eina indiscutible de difusió dins dels moviments feministes i musicals).

Els productes seran exposats tant de manera digital com física al centre.

Un fantàstic recurs ple d'entrevistes interessantíssimes és el llibre GOD SAVE THE QUEENS. PIONERES DEL PUNK, de CRISTINA GARRIGÓS / NURIA TRIANA / PAULA GUERRA. Editorial 66rpm

Activitat 2: DONES A FESTIVALS.

Materials: web www.mujeresymusica.com

Metodologia: Partint del seu manifest;

Manifest

MYM: Dones i música

Vivim en una estructura social patriarcal i les seves dinàmiques es reprodueixen a tots els àmbits, moltes vegades de manera silenciosa. MYM neix amb l'objectiu principal de visibilitzar i combatre aquestes dinàmiques masclistes al sector musical per a aconseguir un escenari d'equitat en el qual el gènere no limiti les oportunitats, ni els rols a interpretar i no condicioni la resposta del públic.

Les principals metes que ens plantegem amb aquest projecte són:

1. ***Canviar el panorama d'infrarepresentació de les dones*** *en tots els àmbits del panorama musical actual: festivals, productores, discogràfiques, mitjans,…*

2. ***Visibilitzar dones que han marcat la història de la música*** *i aquelles que actualment comencen a forjar-se un camí a la música.*

3. ***Conscienciar sobre el masclisme en les lletres de les cançons****, a l'educació i a la indústria musical i introduir una perspectiva de gènere per a canviar aquesta situació.*

4. ***Donar veu als diferents col·lectius que lluiten*** *per canviar l'escenari i conjuminar esforços, promovent accions conjuntes, difonent activitats i col·laborant per a generar sinergies.*

Per a això investigam i divulgam dades, plantejam reflexions i debats, realitzam entrevistes a artistes, promocionam discos i esdeveniments realitzats per dones o amb perspectiva de gènere i fomentam la lluita activa i conscient enfront de situacions injustes per motiu de gènere a l'àmbit musical. Paral·lelament generam una base de dades de dones músiques per a facilitar el descobriment de noves artistes classificades per gèneres, països, èpoques, instruments… Aquest directori busca ser també un recurs per a programadors/es musicals que desitgen trencar la bretxa de gènere i el cercle viciós de la infrarepresentació programant dones en els seus esdeveniments musicals.

Es tracta d'un projecte col·laboratiu, obert a publicar reflexions i propostes que aportin noves perspectives. Si t'animes a col·laborar escriu a hola@mujeresymusica.com.

Obrim un torn de debat per a compartir les nostres opinions, i posam el focus analitzant els últims cartells de les nostres ciutats. Quin percentatge de dones toquen a les nostres ciutats?

És l'hora de veure els percentatges dels grans festivals, que podem veure a la pàgina: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1-FkjtQ7UW11Ssr2SK6iKSnMZu4_pA97dIOEaIv-InWM/edit#gid=319013160

Després d'analitzar les dades i veure l'escassa que és la representació femenina a l'escena musical de l'estat, proposam el visionat d'un dels següents documentals: http://mujeresymusica.com/documentales-sobre-mujeres-en-la-musica/

PERSONES ADULTES

Activitat: SESSIÓ DJ.

Materials: ordinadors amb altaveus, programa de dj (per exemple virtual dj), música punk/rock feta per dones.
Metodologia: Els primer que hem de fer és investigar i seleccionar els arxius d'àudio amb cançons fetes per dones. Poden ser de diferents estils o ens podem centrar en un, en concret.
Després, haurem de tenir instal·lat el programa de dj als ordinadors, i carregar la música en aquest programa. Aquí podrem trobar un tutorial molt clar sobre l'ús del programa: https://www.youtube.com/watch?v=zq4i1dbiogg
En acabar de preparar les sessions, punxarem cançons que podrem convertir en podcasts.

DESEMBRE
SEGLE XXI: MÚSICA POP – INDIE I LLATINA. Transformant la música.

DE 0 A 3 ANYS

Realitzar una compilació amb algunes cançons de les dones d'aquest calendari i usar-lo en diferents moments: a l'entrada a l'aula, moments de joc, de relaxació, per a ballar i moure's...

DE 3 A 6 ANYS

Activitat 1: La padrina de Rozalén.
Rozalén - *Girasoles - Conversaciones Con Mi Abuela* (Documental)
https://www.youtube.com/watch?v=v74YMAa-yLs
Visualitzar el vídeo a classe i parlar de les seves padrines, els seus ensenyaments,…

Activitat 2: Ballar la cançó de *girasoles* de Rozalén.
Es pot ballar de manera lliure, intentant seguir el que fa Rozalén o el que fa Bea (la intèrpret de llengua de signes)

DE 6 A 9 ANYS

Activitat 1: Sopa de lletres.
Cerca el nom de 10 dones músiques (dels segles XX i XXI).

N	R	T	O	G	O	S	L	Z	A	A	R	A	A	F
R	I	B	E	N	A	O	C	K	A	I	D	R	S	D
S	M	N	P	T	E	T	I	I	A	A	B	E	O	C
D	H	E	A	A	N	U	A	E	E	L	O	T	L	S
E	T	E	R	S	B	I	I	C	N	E	M	H	E	A
D	D	A	I	C	I	T	D	A	A	O	I	A	G	N
E	P	C	A	L	E	M	A	D	S	T	D	F	I	A
O	S	A	I	R	A	D	O	L	S	E	T	R	M	A
G	I	S	E	L	E	B	E	N	D	O	R	A	E	L
S	A	G	I	K	A	G	L	S	E	E	I	N	N	C
F	F	F	O	I	E	Y	E	A	P	I	O	K	E	A
E	O	E	M	C	E	N	I	E	N	E	A	L	Z	I
R	E	F	S	B	T	G	I	Y	Z	C	O	I	A	D
A	E	V	O	R	N	A	A	A	E	E	O	N	I	E
N	T	N	A	M	P	A	R	A	N	O	I	A	C	E

PARAULES A TROBAR:

Palabras a encontrar:

A _ _ _ _ _ _ _ _ _	S _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	B _ _ _ _
N _ _ _ _ _ _ _ _ _	S _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	A _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
G _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	M _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	G _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
A _ _ _ _ _ _ _ _ _		

Activitat 2: Interpretam.

Per grups, ballar o interpretar les lletres de:

- Les hadas existen (Rozalén) https://www.youtube.com/watch?v=rcn3toZyVTw
- Te prometo (La otra) https://www.youtube.com/watch?v=u6VWIGU44gc

DE 9 A 12 ANYS

Activitat 1

Troba al calendari el nom d'aquestes dones o grups de dones músiques:

1.- Va ser la primera dona a compondre òpera (Francesca Caccini).
2.- Va pertànyer al grup de los 8 (Rosa Garcia Ascot).
3.- Banda espanyola d'indie pop de Gijón (Nosotras).
4.- Directora d'Orquestra (Gisele Ben-Dor)
5.- Trobairitz que sobresurt a la cort del rei Alfons X (Maria Pérez Balteira).

Activitat 2

Coneguem història amb les cançons de…

Per grups, estudiar les lletres i la història d'aquestes cançons i gravar un vídeo (amb una coreografia o interpretant) les cançons de:
- Justo (Rozalén).
- Suena Guernica (Rosalía).

DE 12 A 15 ANYS

Activitat 1

Mitja taronja o taronges senceres?

Escolta o llegeix la cançó CONTIGO de la Otra.
https://www.youtube.com/watch?v=n7_hdm6mbgq

Activitat 2

Per a la vida real, quin missatge tries per a les teves relacions?
Coneixes dones músiques? (Es tracta que l'alumnat respongui, per escrit, d'una manera ràpida, aquestes preguntes).

Escriu:
7 cantants masculins
7 cantants femenines
7 grups de pop masculins
7 grups de pop femenins
7 guitarristes masculins
7 guitarristes femenines
7 Dj's masculins
7 Dj's femenines
7 rapers
7 raperes
(es pot afegir o llevar)

La idea és comentar posteriorment que els ha resultat més difícil i a què és degut.
Si les dones tenen més presència en uns estils musicals o uns altres i perquè, reflexionar sobre si escoltam més homes o més dones, si la música que escoltam porta biaix de gènere, què fem per conèixer altres músiques…
(Al calendari hi ha exemples de dones músiques que el docent pot presentar a l'alumnat després)

DE 15 A 18 ANYS

Activitat 1: Què és el feminisme?
Amb la cançó de Renne Goust, "La cúmbia feminazi", es tracta de denunciar el terme "feminazi" per ser inapropiat i ofensiu per a les persones que van sofrir el nazisme i per a les que sofreixen la desigualtat de gènere i/o lluiten per la igualtat.

a) Visualitzar el vídeo en classe https://www.youtube.com/watch?v=tut3byuio64
i comentar per grups:
- Si el feminisme és igualtat…..com és el problema?
- T'han posat alguna vegada una etiqueta per defensar la igualtat de gènere? Per ser feminista?
b) Escriure, com al vídeo, les nostres pròpies etiquetes, les que ens han posat alguna vegada o les que hem posat a uns altres per defensar la igualtat.
Passejar amb elles per la classe, verbalitzar-les o explicar-les si es creu necessari, i posteriorment ens les anam llevant i llençant a la paperera.

Activitat 2

ENTREVISTA A….
Es tracta de conèixer una mica més aquestes artistes i descobrir que hi ha darrere de la seva música, dels seus vídeos.
Són treballs per grups, en els quals després d'una tasca de recerca, l'alumnat ha de respondre a:
• Petita biografia de l'artista (ROZALEN, ROSALIA, RENNE GOUST)
• Què t'ha cridat més l'atenció d'aquesta artista?
• Quina cançó/vídeo t'agrada més? Per què?
• Què ha aportat aquesta artista (alguna cançó, algun treball, alguna característica) a la lluita per la igualtat entre dones i homes?

PERSONES ADULTES

Activitat 1
Investiga sobre el cas de la **trombonista Abbie Conant** quan va voler ingressar a la Filharmònica de Munich.

Havies sentit parlar de les audicions a cegues (o darrere d'una cortina)?
Per què ho fan? Ha variat el nombre de dones i homes seleccionats a les orquestres amb aquest mètode?

Activitat 2: Dones als festivals.
Has estat mai a algun festival? T'has fixat quantes dones actuen?

Per grups, triar festivals de música (o bandes, orquestres o esdeveniments musicals) i estudiar nombre d'artistes dones i d'artistes homes en el cartell. Establir percentatges i mostrar a la resta de la classe cada grup l'estudi estadístic. Traieu conclusions i possibles aportacions.http://mujeresymusica.com/la-presencia-de-las-mujeres-en-los-festivales-en-2018/

Recursos:

1. REVISTES I DOCUMENTS DIGITALS

-Janis Joplin, tot un icona femení del rock

https://revista.dicelacancion.com/janis-joplin-todo-un-icono-femenino-del-rock

- Compositores a la història https://docs.google.com/presentation/d/1EYGMNewaUtHQdlYceu818eizpohzJtvb1G2jKnQB2Pc/present?slide=id.i84

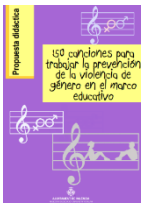

- Document *"150 canciones para trabajar la prevención de la violencia de género en el marco educativo"* http://carei.es/wp-content/uploads/150-canciones-para-trabajar-la-prevenci%C3%B3n-de-la-violencia-de-g%C3%A9nero-en-el-marco-educativo-AYUNTAMIENTO-DE-VALENCIA.pdf

- Entrevista a l'article de *XL Setmanal* a la cantant Cristina Rosenvinge. Les seves opinions sobre el paper de les dones a la música, el feminisme i la maternitat: https://www.xlsemanal.com/estilo/gente/20190503/christina-rosenvinge-debut-los-80.html

-La voz de Galicia. Artículo: El talento tiene nombre de mujer**.** El món de la música també viu la seva particular revolució feminista. Als darrers anys, les dones s'obliden dels rols interpretatius i adquireixen rellevància a les llistes d'èxits com a creadores i compositores a tots els estils imaginables

https://www.lavozdegalicia.es/noticia/fugas/2018/03/30/talento-nombre-mujer/0003_201803SF30P2991.htm

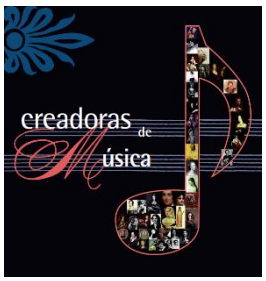

Creadores de Música. Material descarregable en PDF, editat per l'Institut de la Dona fa un recorregut històric de dones compositores incloent les actuals. Inclou bibliografia, discografia i llibrets:

http://www.inmujer.gob.es/areasTematicas/AreaEducacion/MaterialesDidacticos/docs/CreadorasMusica.pdf

Article de la web NOTÍCIES ONU escrit per Elías Wessel titulat "*Mujeres en la Música, silenciadas por la desigualdad de género".*https://news.un.org/es/story/2019/02/1450871

-Article*: La otra historia de la Música: Compositoras silenciadas*
http://www.prospereando.es/index.php/2016/12/09/la-otra-historia-de-la-musica-compositoras-silenciadas/

2. RÀDIO-

-CONCORDES DE MUJER https://inoutradio.com/programas/acordes-de-mujer/

- Ràdio.wanda jacson. Country .a la ràdio https://inoutradio.com/acordes-de-mujer-4-wanda-jackson-i-la-chica-de-los-flecos-rebeldes-por-eulalia-amigo-y-paz-montalban/

3. WEBS

- La dona a la música http://www.musikawa.es/la-mujer-en-la-musica/

- Dones i música http://mujeresymusica.com/

- Música antiga http://www.musicaantigua.com

4. VÍDEOS YOUTUBE

-Vídeo feminisme i música https://www.youtube.com/watch?v=USKJ_gK1Pqk

5. DOCUMENTALS I CURTMETRATGES

- Curtmetratge: *Por la flor de la canela*. Candidata al millor curtmetratge documental de Premis Goya 2014 https://vimeo.com/57918119, fa un recorregut per les cançons de la violència sexista des de l'Edat mitjana al segle XXI, alhora que ens posa en alerta, perquè moltes vegades cantam cançons que només hem escoltat i no sentit.

- Programa de TVE.ES "Cachitos de hierro y cromo". El vídeo a la carta "Girl Power" rescata de l'arxiu de TVE dones que han escrit amb notes liles aquest pentagrama feminista. Dones que anaren a contra corrent i van revolucionar l'escena musical, reivindicant la igualtat a través de les seves cançons o formant grups de dones.http://www.rtve.es/alacarta/videos/cachitos-de-hierro-y-cromo/cachitos-hierro-cromo-esta-semanaa-cachitos-girl-power-rtvees/5247338/

-Programa de RTVE. *Programas de Mano- "Mujeres compositoras, la cara femenina de la música."* http://www.rtve.es/television/20120305/mujeres-compositoras-largo-histora/504599.shtml